

Хронологічний довідник

1 млн. років тому	Поява першої людини на території сучасної України
400-100 тис. років тому	Епоха раннього (нижнього) палеоліту.
100-40 тис. років тому	Епоха середнього палеоліту.
40-10 тис. років	Епоха пізнього палеоліту.
9-6 тис. до н.е.	Період мезоліту.
VI-IV тис. до н.е.	Неоліт
V-III тис. до н.е.	Енеоліт. Трипільська культура.
II-I тис. до н.е.	Бронзовий вік.
IX-VII ст. до н.е.	Розселення кіммерійців у Північному Причорномор'ї.
VIII-VI ст. до н.е.	Велика грецька колонізація Північного Причорномор'я.
VII-III ст. до н.е.	Розселення скіфів у Північному Причорномор'ї.
514 р. до н.е.	Невдалий похід проти скіфів перського царя Дарія.
480-438 рр. до н.е.	Становлення Боспорського царства
339 р. до н.е.	Розгром скіфського царя Атея військом Філіпа Македонського.
III ст. до н.е. - IV ст. н.е.	- Існування Малої Скіфії. - Розселення сарматів у Північному Причорномор'ї, Подніпров'ї, південно-східному Лівобережжі України.
III ст. до н.е. - II ст. н.е.	Існування на теренах Середнього і Верхнього Подніпров'я, Полісся зарубинецької культури.
37-38 рр. н.е.	Місіонерська подорож територією України апостола Андрія Первозванного.
77 р. н.е.	Перша згадка про слов'ян-венедів римським істориком Плінієм Старшим
сер. II ст.	Початок переселення готів на південно-східні землі Європи
II-V ст.	Розселення племен Черняхівської культури від передгір'я Карпат та південного межиріччя Дніпра і Дністра до Новгород-Сіверщини
II-VII ст.	Велике переселення народів. Через територію сучасної України хвилями пройшли племена готів, гунів, аварів, болгар.
IV-VII ст.	Проживання на території сучасної України племен антів.
375 р.	Нашестя гунів у Північне Причорномор'я.
454 р.	Падіння держави гунів на чолі з вождем Аттілою.
V ст.	Утворення в Середньому Подніпров'ї племінного союзу полян
476 р.	Падіння Західної Римської імперії.
476-1492 рр. (кінець V – XV ст.	Хронологічні рамки історії середніх віків
кін. V-кін. IX ст	Раннє Середньовіччя в історії України
IX(882 р.) - сер.XIV ст.	Високе, розвинене Середньовіччя української історії
сер. XIV-кін.XV ст	Пізнє Середньовіччя української історії
V-VII ст.	Велике розселення слов'ян
сер. VI ст	Утворення на території Прикаспію та Приазов'я Хозарського каганату
VI VII ст.	Існування на Прикарпатті та Волині племінного союзу дулібів
565-635 рр.	Слов'яно-аварські війни

838-839 pp.	Перше посольство русичів до Константинополя
860, 863, 866, 874 pp.	Військові походи князя Аскольда на Візантію
862 p.	Покликання варягів – запрошення на князювання новгородцями норманських князів – трьох братів: Рюрика, Синеуса і Трувора
860-і роки	Просвітницька місія братів Кирила (Костянтина) і Мефодія у Великоморавське князівство
882 p.	Прихід у Київ новгородського князя Олега і князювання до 912 p.
883-885 pp.	Підкорення Олегом сіверян та радимичів
907, 911 pp.	Походи Олега на Візантію.
912-945 pp.	Князювання у Києві Ігоря Рюриковича
914 p.	Підкорення Ігорем деревлян
915 p.	Перша літописна згадка про кочові племена печенігів
940 p.	Підкорення князем Ігорем уличів
941, 944 pp.	Походи Ігоря на Візантію
945 p.	Повстання деревлян проти Ігоря
945-964 pp.	Правління княгині Ольги
947 p.	Податкова реформа княгині Ольги
961-962 pp.	Місія германського єпископа Адальберта до Києва
964-972 pp.	Князювання Святослава Ігоревича
965 p.	Похід Святослава на Хазарський каганат
972-980 pp.	Боротьба за престол у Києві між синами Святослава: Олегом, Ярополком та Володимиром
978(980)-1015 pp.	Князювання Володимира Святославича
981-983 pp.	Приєднання князем Володимиром черв'ячських земель
980 p.	Державні реформи князя Володимира
988 p.	Офіційне хрещення Русі-України
989-996 pp.	Спорудження у Києві Десятинної церкви
990 pp.	Початок карбування князем Володимиром монет – златників і срібників
1011-1037 pp.	Спорудження у Києві Софіївського собору
1015-1016 pp.	Укладення першого збірника писаного права – «Правди Ярославичів»
1019 p.	Перемога дружини Ярослава над військом Святополка (Окаянного) на р. Альті
1019-1054 pp.	Князювання Ярослава Володимировича (Мудрого)
1030 p.	Похід Ярослава в чудь
1031 p.	Угорські літописи називають Закарпаття руським краєм
1036 p.	Розгром дружиною Ярослава печенігів під Києвом
	Спорудження на місці перемоги храму Святої Софії
1037-1039 pp.	Укладання «Сказання про поширення християнства на Русі»
1043 p.	Невдалий похід Ярослава на Візантію
1051 p.	Іларіон стає першим київським митрополитом
	Заснування Києво-Печерського монастиря
1054 p.	- Смерть Ярослава Мудрого. - Розкол християнства на західну (католицьку, вселенську) та східну (православну, правильну) гілки
1054-1068, 1069-1073, 1077-1078 pp.	Князювання Ізяслава Ярославича у Києві
1054-1073 pp.	Тріумвірат – правління трьох синів Ярослава – Ізяслава (Київ), Святослава (Чернігів), Всеволода (Переяслав)
1056-1057 pp.	Написання Остромирового Євангелія
1059-1114 pp.	Життя і діяльність іконописця Алімпія
1061 p.	Перший напад половців на руську землю
1068 p.	Поразка дружин тріумвірату від половців на р.Альті

1072 р.	З'їзд князів та духовенства у Вишгороді
1073-1076 рр.	Переписання для київського князя Святослава Ярославича «Ізборника»
1077 р.	Захоплення Ізяславом київського престолу
1073-1078 рр.	Спорудження Успенського собору у Києві
1078-1093 рр.	Князювання у Києві Всеволода Ярославича
1084 р.	Брати Ростиславичі – Рюрик, Василько і Володар, перебирають владу над землями Прикарпаття
1093-1113 рр.	Князювання у Києві Святополка Ізяславича, внука Ярослава Мудрого
1094-1113 рр.	Князювання у Переяславі Володимира Всеволодовича (Мономаха)
1097	- Княжий з'їзд у Любечі. - Написано «Повість про осліплення Василька»
1108-1113 рр.	Спорудження у Києві Михайлівського Золотоверхого собору.
1113 р.	- Повстання киян після смерті Ізяслава. Запрошення на князівський престол Володимира Мономаха. - Ухвалення на раді у Берестові «Уставу» Володимира Мономаха, який увійшов до нової (поширеної) редакції «Руської Правди». - Укладання Нестором-Літописцем, монахом Києво-Печерського монастиря, «Повісті минулих літ»
1113-1132 рр.	Правління у Києві Володимира і Мстислава Мономахів
1115 р.	Перша літописна згадка про будівництво моста через Дніпро у Києві
1116 р.	Укладення, за дорученням Володимира Мономаха другої редакції «Повісті минулих літ»
1118 р.	Укладення, за дорученням Володимира Мономаха третьої редакції «Повісті минулих літ»
1131 р.	Землетрус на Русі
1125-1132 рр.	Князювання у Києві Мстислава Володимировича Мономаха (Великого), Сина Володимира Мономаха.
1132-1136 рр.	Спорудження в Києві, на Подолі, церкви Богородиці Пирогощі.
1135 р.	Утвердження на Волині влади Ізяслава Мстиславича, внука Володимира Мономаха
30-80-і рр. XII ст.	Утворення на землях Русі-України удільних князівств
1141-1144 рр.	Об'єднання Володимиром Володаревичем галицьких земель і утворення Галицького князівства
1153-1187 рр.	Князювання у Галичі Ярослава Володимировича (Осмомисла).
1157 р.	Зведення Успенського собору у Галичі
1160 р.	Зведення Мстиславом Ізяславичем Успенського собору у Володимирі-Волинському
1169 р.	Розорення Києва володимиро-суздальським князем Андрієм Боголюбським
1170 р.	Початок князювання на Волині Романа Мстиславича
1185 р.	Похід новгород-сіверського князя Ігоря Святославича на половців
1187 р.	Перша згадка назви «Україна».
1187-1199 рр.	Правління у Галичі Володимира Ярославича
1187 р.	Смерть переяславського князя Володимира Глібовича
1199 р.	Утворення Галицько-Волинської держави
1201-1264 рр.	Роки життя Данила Романовича (Галицького)
1202-1205 рр.	Князювання у Києві Романа Мстиславича
1205-1238 рр.	Боротьба Данила Романовича за батьківську спадщину
1206 р.	Обрання великим ханом монголів (Чингізханом) Темучина
1223 р.	Перша битва русичів з монголо-татарськими ордами на р. Калка
1238-1264 рр.	Князювання Данила Романовича у Галицько-Волинській державі
1239 р.	- Захоплення монголами Переяславського князівства. - Захоплення монголами Чернігівського князівства. - Завоювання монголами Кримського півострова.
1240 р.	Оборона Києва від монголо-татар
1241 р.	Вторгнення монголо-татар на територію Галицько-Волинської держави

1245 р.	Остаточна перемога дружин Данила і Василька Романовичів над військами опозиції біля м. Ярослав.
1245-1246 рр.	Поїздка Данила Галицького в Золоту Орду
1252-1254 рр.	Похід проти Данила військ монгольського воєначальника Куресми.
1253 р.	Коронування Данила Галицького послом папи римського Інокентія ІУ Опізо.
1256 р.	Перша літописна згадка про Львів
1259 р.	Розорення татарськими ордами Галицько-Волинської землі
1261 р.	Заснування перших генуезьких торгових факторій у Північному Причорномор'ї.
1264 р.	Смерть Данила Галицького
1264-1269 рр.	Правління Василька, молодшого брата Данила
1270-1301 рр.	Правління у Галицько-Волинській державі Лева, сина Данила Галицького (прозваного «Шаленим»).
1299 р.	Розорення ордами темника Ногая Херсонеса, Судака, Кафи.
1301-1308 рр.	Правління Юрія І Львовича, котрий мав титул «короля Русі і князя Володимирії»
1303 р.	Заснування галицьким князем Юрієм І Львовичем Галицької православної митрополії
1308-1323 рр.	Правління дуумвірату – князів Андрія і Лева Юрійовичів
1324 р.	Перша писемна згадка про чинність на українських землях магдебурзького права.
1325-1340 рр.	Князювання мазовецького княжича Болеслава Юрія II (Тройденовича)
1340 р.	Похід польського короля Казимира III на Львів. Початок боротьби за галицько-волинські землі між Литвою, Польщею та Угорщиною.
1345-1377 рр.	Правління у Литві Ольгерда Гедиміновича
1341-1385 рр.	Князювання на Волинській землі литовського князя Любарта Гедиміновича
1347 р.	Скасування Галицької православної митрополії.
1349 р.	Заволодіння Галичиною польським королем Казимиром III.
1357-1433 рр.	Спорудження генуезцями фортеці Чембало (Балаклава) у Криму
1359 р.	- Утворення Молдавського князівства шляхом відокремлення від Угорського королівства. - Перхід Буковини під владу Молдавського князівства
1362 р.	Перемога литовських і руських військ під проводом Ольгерда над монголо-татарами на р. Сині Води.
1363-1370 рр.	Спорудження Вірменської церкви у Львові.
1363-1372 рр.	Включення до складу Великого князівства Литовського Чернігівщини
1371 р.	Відновлення рішення собору у Константинополі діяльності Галицької православної митрополії.
1374 р.	Надання князем Юрієм Коріатовичем місту Кам'янець магдебурзького права
1377-1434 рр.	Князювання у Великому князівстві Литовському Ягайла Ольгердовича
1385 р.	Укладення Кревської унії
1392 р.	Підписання польським королем Ягайлом і литовським князем Вітовтом Островської угоди
1392-1430 рр.	Князювання у Великому князівстві Литовському Вітовта
1393 р.	Приєднання Поділля до Польського королівства
1397-1398 рр.	Походи військ князя Вітовта проти ординців
1399 р.	Поразка війська східнослов'янської коаліції у битві з ординцями на р. Ворскла
1401 р.	Віленська унія
1410 р.	Розгром Тевтонського ордену об'єднаним військом поляків, литовців, українців та білорусів під Грюнвальдом
1413 р.	Укладення Городельської унії між Литвою і Польщею
1425 р.	Укладення першого реєстру ремісничих цехів у Львові
1428-1441 рр.	Боротьба за незалежність Криму від Золотої Орди
1441 р.	Проголошення незалежності Кримського ханату від Золотої Орди
1429 р.	З'їзд європейських монархів у Луцьку.
1430-1432 рр.	Князювання у Великому князівстві Литовському Свидригайла Ольгердовича
1432 р.	- Надання м. Луцьку магдебурзького права.

	- Проголошення Бахчисарая столицею Кримського ханства
1432-1438 рр.	Повстання під проводом Свидригайла («Свидригайлові війни»)
1434 р.	- Утворення Руського і Подільського воєводств. - Єдлинський привілей українській шляхті польського короля Ягайла
1439 р.	Флорентійська унія
1440-1452 рр.	Князювання у Волинському удільному князівстві Свидригайла Ольгердовича
1440-1492 рр.	Князювання у Великому князівстві Литовському Казимира Ягайловича.
1441 р.	Відокремлення Кримського ханства від Золотої Орди.
1447 р.	- Польським королем стає Казимир IV. - Перший напад військ кримського хана на українські землі.
145-1494 рр.	Роки життя Юрія Котермака (Дрогобича)
1453 р.	Взяття турками Константинополя.
1458 р.	Остаточний поділ Київської митрополії на Київську і Московську
1460-1530 рр.	Роки життя Костянтина Івановича Острозького
1462-1505 рр.	Правління у Московському князівстві Івана III.
1463 р.	Заснування у Львові Успенського братства
1471 р.	Ліквідація Київського князівства і перетворення його у воєводство
1474 р.	Перший напад кримських татар на Поділля
1478 р.	Визнання Кримським ханством васальної залежності від Туреччини
1480 р.	Остаточне звільнення Північно-Східної Русі від монголо-татарського іга
1482 р.	Перший похід кримських татар на Київ
1483 р.	Утворення у Луцьку Хрестовоздвиженського православного церковного братства
1491 р.	Видання у Кракові Ш.Фіолем – Часослова, Октоїха, Тріоди пісної і Тріоди цвітної.
1492 р.	Перша документальна згадка про козаків
1494-1497 рр.	Надання магдебурзького права Києву
1498 р.	Перший напад турків на Галичину
1500 р.	Населення українських земель складало 4 400 тис. чоловік
1503 р.	Найдавніша письмова згадка про кобзарів
1503-1523 рр.	Перехід Чернігівських і Новгород-Сіверських земель зі складу Великого князівства Литовського до складу Великого князівства Московського
1505 р.	Радомська конституція польського короля Олександра Казимировича
1505-1561 рр.	Роки життя Насті Лісовської (Роксолани)
1508 р.	Виступ української та білоруської знаті під проводом князя Михайла Глинського.
1514 р.	Битва під Оршею.
1516-1563 рр.	Роки життя князя Дмитра Вишневецького (Байди)
1525-1583 рр.	Роки життя Івана Федорова
1526 р.	Розгром турками угорців під Мохачем.
1526-1608 рр.	Роки життя Василя-Костянтина Острозького
1529 р.	Перший (Старий) Литовський статут
1534 р.	Створення ордену єзуїтів.
1540 р.	Папа римський затвердив статут ордену єзуїтів
1548-1572 рр.	Правління у Литві і Речі Посполитій короля Сигізмунда II Августа
1552-1554 рр.	Спорудження мечеті Джума-Джамі у Євпаторії
1553 р.	Створення українського магістрату у Кам'янці-Подільському
1556 р.	Заснування канівським старостою Дмитром Вишневецьким (Байда) на о. Мала Хортиця Запорозької Січі
1556-1561 рр.	У Троїцькому монастирі в с. Пересопниці старою українською літературною мовою перекладено і переписано Євангеліє.
1557 р.	Видання у Великому князівстві Литовському «Устави на волоки»
1558-1583 рр.	Лівонська війна
1566 р.	Другий Литовський статут
1569 р.	- Люблінська унія. - Заснування єзуїтського колегіуму у Вільно
1570-1622 рр.	Роки життя гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного

1572 р.	Універсал Сигізмунда II про формування реєстрового козацтва (300 чол.)
1572-1629 рр.	Будівництво у Львові вежі Костянтина Корнякта
1572-1629 рр.	Будівництво у Львові ансамблю Успенської церкви
1573 р.	Артикул Генріха Валуа («едикт Валуа»), який зобов'язав польських королів проводити політику віротерпимості
1574 р.	Видання Іваном Федоровим «Апостола» та «Букваря» у Львові
1576-1578 рр.	Надання Стефаном Баторієм реєстровим козакам клейнодів. Збільшення чисельності реєстру до 500 чол.
1576-1578 рр.	Заснування К. Острозьким друкарні та школи у Острозі.
1577 р.	Молдавський похід козаків під проводом Івана Підкови
1578-1581 рр.	Діяльність Івана Федорова у Острозі
1582 р.	Календарна реформа папи римського Григорія XIII
1586 р.	Затвердження антиохійським патріархом Йоахимом IV статуту львівського Успенського братства.
1588 р.	Третій Литовський статут
1589 р.	Самопроголошення патріархату у Москві. Перший патріарх - Іон
1591-1593 рр.	Козацько-селянське повстання під проводом Криштофа Косинського
1594-1596 рр.	Повстання козаків під проводом Северина Наливайка
1596 р.	- Православний та уніатський собори у Бересті. - Видання у Вільно «Граматика словенської», «Букваря» та «Лексика» Лаврентія Зизанія (Тустановського)
1596-1647 рр.	Роки життя Петра Могили
1599 р.	Повстання запорожців на турецьких галерах під проводом Самійла Кішки
1599-1613 рр.	Діяльність київського уніатського митрополита Іпатія Потія
1599-1624 рр.	Діяльність Єлисея Плетенецького
1600-1630 рр.	Спорудження костелу бернардинів у Львові
1606 р.	Взяття запорожцями Варни
1606-1615 рр.	Спорудження каплиці Боїмів у Львові
1609 р.	Визнання сеймом Речі Посполитої факту існування як православного, так і греко-католицького духовництва
1611 р.	Заснування Йоном Княгиницьким в Галичині Манявського скиту
1613-1637 рр.	Київським греко-католицьким митрополитом був Йосиф-Вельямін Рутський
1615 р.	Початок діяльності київського братства та школи і друкарні при ньому
1616 р.	Похід запорозьких козаків на чолі з П.Сагайдачним на Кафу
1616-1622 рр.	Гетьманство Петра Конашевича Сагайдачного
1617 р.	Вільшанська угода
1618 р.	- Деулінське перемир'я, що завершило польсько-московську війну 1617-1618 рр. - Участь запорозьких козаків на чолі з П.Сагайдачним у поході польського королевича Владислава IV на Москву
1619 р.	- Видання друкарнею Віленського братства книги «Граматика словенская правильное синтагма» М.Смотрицького. - Роставицька угода
1620р.	- Висвячення єрусалимським патріархом Феофаном на Київського митрополита Йова Борецького. - Вступ Війська Запорозького на чолі з гетьманом П.Сагайдачним до Київського братства
1621 р.	Хотинська війна Речі Посполитої проти Османської імперії.
1623-1625 рр.	Гетьманування Михайла Дорошенка
1625 р.	Повстання козаків під проводом Марка Жмайла
1627 р.	Видання «Лексикона словенороского» Памви Беринди
1630 р.	Повстання під проводом Тараса Федоровича.
1630-1647 рр.	Перебування в Україні французького інженера Гійома Левассера де Боплана, який збудував на Дніпрі фортецю Кодак

1632 р.	- Початок діяльності Києво-Могилянського колегіуму, утвореного внаслідок злиття братської і лаврської шкіл. - Ухвалення польським сеймом «Статей для заспокоєння грецької віри»
1632-1648 рр.	Правління у Речі Посполитій короля Владислава ІУ
1635 р.	- Спорудження на Дніпрі фортеці Кодак. - Козацьке повстання під проводом Івана Сулими
1637-1638 рр.	Козацько-селянське повстання під проводом П.Бута (Павлюка) та Я.Острянина і Д.Гуні
1638 р.	Ухвалення польським сеймом «Ординації війська Запорозького»
1638-1648 рр.	Десятиліття «золотого спокою» у Речі Посполитій після придушення козацько-селянських повстань
1646 р.	Проголошення унії на Закарпатті
1647 р.	Розробка Б.Хмельницьким плану виступу проти Речі Посполитої
1648 р.	- <i>Січень</i> – оволодіння Б.Хмельницьким Запорізькою (Микитинською) Січчю. - <i>Лютий</i> – договір Б.Хмельницького з кримським ханом Іслам-Гіреєм III. - <i>5-6 травня</i> – перемога козацького і татарського війська над поляками під Жовтими Водами. - <i>16 травня</i> – розгром повсталими польського війська під Корсунем. - <i>Червень</i> – розробка і запровадження Б.Хмельницьким військового статуту – «Статті про устрій Війська Запорізького». - <i>11-13 вересня</i> – битва під Пилявцями. - <i>Вересень-листопад</i> – похід Б.Хмельницького на Західну Україну. Облога Львова та Замостя. - <i>11-14 грудня</i> – повстання у Києві проти польської шляхти. - <i>25 грудня</i> – урочистий в'їзд Б.Хмельницького до Києва.
1648-1657 рр.	- Гетьманування Б.Хмельницького. - Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої.
1648-1668 рр.	Правління у Речі Посполитій короля Яна II Казимира
1649 р.	- <i>Січень-лютий</i> – переговори Б.Хмельницького з польською урядовою комісією на чолі з А.Кисілем. - <i>Лютий</i> – укладення Б.Хмельницьким договору з турецьким султаном. - <i>Травень</i> – вторгнення польського і литовського військ на Волинь. козацьке посольство до Москви на чолі з чигиринським полковником Ф.Вешняком. - <i>Липень</i> – битва військ повсталих з литовцями під Лоевом. - <i>Червень-серпень</i> – облога повстанським військом фортеці Збараж. - <i>5-6 серпня</i> – перемога козацько-татарського війська під Зборовим. - <i>8 серпня</i> – укладення Зборівського мирного договору. - Територія Гетьманщини (столиця – Чигирин) поділялася на 16 полків: 9 – на Правобережжі, 7 – на Лівобережжі та 272 сотні.
1650 р.	- <i>Лютий-березень</i> – повстання Запорозької Січі під проводом обраного гетьманом козака Худолія. - <i>Червень</i> – місія венеціанського посла домініканця Альберто Віміні до Б.Хмельницького. - <i>Липень</i> – приїзд до Чигирин посланника турецького султана Османа-Аги - <i>Серпень-вересень</i> – перший молдавський похід військ Б.Хмельницького та оволодіння Яссами.
1651 р.	- <i>Початок</i> – посольство турецького султана Мехмеда ІУ до Чигирин із запевненням у покровительстві. - <i>Лютий-березень</i> – бої повсталих під м. Красне та оборона Вінниці під керівництвом І.Богуна. - <i>18-30 червня</i> – битва під Берестечком. - <i>Липень</i> – вступ до Києва військ литовського гетьмана Я.Радзивіла. - <i>18 вересня</i> – підписання Білоцерківського договору.
1652 р.	- <i>Лютий</i> – посольство Б.Хмельницького до Варшави.

	- <i>Квітень</i> – створення антиукраїнської коаліції у складі Валахії, Трансільванії та Польщі. - <i>22-23 травня</i> – битва під Батогом. - <i>Липень-серпень</i> – другий молдавський похід. - Перенесення Січі з Микитиного Рогу у гирло річки Чортомлик.
1653 р.	- <i>Квітень-травень</i> – третій молдавський похід козацьких полків під проводом Тимоша Хмельницького. - <i>Серпень-вересень</i> – четвертий молдавський похід козацьких загонів Тимоша Хмельницького. - <i>Вересень-грудень</i> – облога Жванця. - <i>1 жовтня</i> – рішення Земського собору про прийняття Війська Запорозького під протекторат московського царя. - <i>5 грудня</i> – Жванецька угода.
1654 р.	- <i>8 січня</i> – козацька рада у Переяславі. - <i>Січень-лютий</i> – поїздка В.Бутурліна по козацькій Україні для прийняття присяги. - <i>Лютий</i> – вторгнення 20-тисячного польського війська на Поділля. - <i>27 березня</i> – затвердження умов Березневих статей. - <i>Липень</i> – укладення у Варшаві союзного договору між Річчю Посполитою і Кримським ханством. - <i>Осінь</i> – наступ на Східне Поділля 30-тисячної польської армії. - <i>Грудень</i> – вторгнення в Україну 20-тис. татарської орди. - Заснування Харкова.
1654-1657 рр.	Перебування в Україні антиохійського патріарха Макарія
1655 р.	- <i>19-22 січня</i> – бої козацько-московського війська з польсько- татарськими силами під Охматовим (Дрижипольська битва). - <i>Липень</i> – початок шведсько-польської війни. - <i>Літо</i> – похід 20-тисячного козацького війська разом з московським військом у Білорусію та Литву. - <i>Вересень-жовтень</i> – розгром польських військ під Городком. Облога Львова.
1656 р.	- <i>Травень</i> – оголошення Московією війни Швеції. - <i>18 жовтня</i> – укладення союзу Б.Хмельницького із семиградським князем Юрієм II Ракоці. - <i>24 жовтня</i> – Віленське перемир'я між Московським царством і Річчю Посполитою. - <i>26 листопада</i> – укладення антипольського союзу між Шведським королівством і Семиградським князівством.
1656-1657 рр.	Похід у Річ Посполиту козацького корпусу А.Ждановича
1657 р.	- <i>Січень</i> – приїзд у Чигирин послів Швеції. - <i>5-11 квітня</i> – рішення старшинської ради у Чигирині про передачу гетьманської булави після смерті Б.Хмельницького його сину Юрію. - <i>27 липня</i> – смерть Б.Хмельницького у Чигирині. - <i>26 серпня</i> – старшинська козацька рада в Чигирині. - <i>25 жовтня</i> – Генеральна козацька рада в Корсуні визнала гетьманом І.Виговського. - <i>Грудень</i> – виступ проти І.Виговського козацької старшини.
1658 р.	- <i>Лютий</i> – угода І.Виговського з московським урядом. - <i>16 вересня</i> – І.Виговський уклав з польським урядом Гадяцький трактат.
1658-1659 рр.	Московсько-українська війна.
1659 р.	- <i>Квітень-червень</i> – героїчна оборона козацьким військом Конотопа. - <i>28-29 червня</i> – Конотопська битва. - <i>Липень</i> – анти гетьманське повстання у Переяславі. - <i>28 вересня</i> – Генеральна козацька рада в с. Германівка.

	- 17 жовтня – підписання Ю.Хмельницьким Переяславських статей-2.
1660 р.	- <i>Серпень-жовтень</i> – похід московської армії В.Шереметєва та лівобережних козацьких полків Т.Цицюри проти Польщі. - 17 жовтня – Ю.Хмельницький підписав Слободищенський трактат.
1661 р.	Заснування університету у Львові.
1662 р.	Проголошення на козацькій раді в Козельці гетьманом переяславського полковника Якимом Сомком.
1663 р.	- <i>Січень</i> – на раді в Чигирині Ю.Хмельницький склав повноваження гетьмана України. - 17-18 червня – Чорна рада в Ніжині. - <i>Жовтень-листопад</i> – початок походу війська Яна II Казимира та козацьких полків П.Тетері на Лівобережну Україну. - <i>Листопад</i> – підписання І.Брюховецьким Батуринських статей.
1663-1668 рр.	Гетьманство І.Брюховецького.
1663-1722 рр.	Діяльність Малоросійського приказу.
1664 р.	Воєнні дії військ короля Яна II Казимира та козаків на Чернігівщині і Новгород-Сіверщині.
1665 р.	- 10 жовтня – козацька рада в Чигирині. - 11 жовтня – І.Брюховецький підписав Московські статті.
1666 р.	Перший перепис населення у Гетьманщині.
1667 р.	- 30 січня – Андрусівське перемир'я між Московським царством та Річчю Посполитою. - <i>Вересень-жовтень</i> – бойові дії війська П.Дорошенка проти польського війська в Галичині.
1668 р.	- <i>Січень</i> - таємна козацька рада в Глухові. - <i>Червень</i> – похід козаків П.Дорошенка на Лівобережжя. - <i>Липень</i> – повернення П.Дорошенка на Правобережну Україну. - Обрання на козацькій раді у Новгород-Сіверському лівобережним гетьманом Дем'яна Многогрішного.
1668-1669 рр.	Гетьманування Петра Суховія.
1669 р.	- Укладено Глухівські статті. - 11-12 березня – старшинська козацька рада в Корсуні.
1669-1674 рр.	- Гетьманування уманського полковника Михайла Ханенка. - Зміна в Україні п'ятьох гетьманів різної політичної орієнтації
1670 р.	Договір Михайла Ханенка з Річчю Посполитою.
1671-1672 рр.	Війни П.Дорошенка проти Польщі за Правобережну Україну.
1672 р.	- <i>Березень</i> – промосковська старшинська змова проти гетьмана Д.Многогрішного у Батурині. - <i>Червень</i> – обрання гетьманом Лівобережної України І.Самойловича. - 18 жовтня – Бучацький мирний договір між Польщею і Туреччиною
1673 р.	- <i>Липень</i> - Походи запорозьких козаків на чолі з І.Сірком на турецькі фортеці Очаків та Ізмаїл. - <i>Листопад</i> – друга Хотинська битва.
1673-1676 рр.	Чергова польсько-турецька війна за Правобережну Україну та Поділля
1674 р.	- <i>Лютий-березень</i> – похід московсько-козацької армії на Правобережну Україну. - 17 березня – проголошення козацькою радою в Переяславі гетьманом всієї України І.Самойловича. - <i>Літо</i> – спільна боротьба гетьмана П.Дорошенка за повернення під свою владу Правобережжя. - Перше видання у Києві «Синопису». - Поява знаменитого «Листа запорожців турецькому султану».
1674-1696 рр.	Правління короля Яна III Собеського.

1676 р.	- 19 вересня – на козацькій раді в Чигирині П.Дорошенко склав гетьманські клейноди перед І.Самойловичем, який був проголошений гетьманом обох берегів Дніпра. - Туреччина проголошує правителем України Ю.Хмельницького.
1677 рр.	Перший Чигиринський похід – облога Чигирини турецько-татарською армією.
1678 р.	Другий Чигиринський похід.
1678-1679 рр.	Примусове переселення населення («Великий згін») Правобережжя на лівий берег загонами лівобережного гетьмана І.Самойловича.
1680 р.	1 серпня – смерть легендарного кошового Івана Сірка
1681 р.	13 січня – підписано Бахчисарайський мирний договір між Московією, Туреччиною та Кримським ханством
1683 р.	Битва під Віднем між турецькою армією та об'єднаним військом Речі Посполитої та Священної Римської імперії.
1684-1685 рр.	Відновлення польським урядом козацького устрою на Правобережній Україні
1684-1692 рр.	Спорудження Преображенського собору під Лубнами.
1685 р.	Четверте повернення на гетьманство Ю.Хмельницького
1686 р.	- «Трактат про Вічний мир» між Московським царством та Річчю Посполитою. - Підпорядкування Київської Митрополії Московському патріархату.
1687 р.	- Травень-червень – перший Кримський похід московського війська та козаків на чолі з гетьманом І.Самойловичем. - 25 липня – обрання гетьманом Івана Мазепу.
1689 р.	Похід московської армії В.Голіцина та козаків гетьмана І.Мазепи на Перекоп (Другий Кримський похід).
1689-1725 рр.	Царювання в Московському царстві Петра І
1690-1693 рр.	Спорудження на кошти І.Мазепи Богоявленської церкви та Братського монастиря у Києві
1690-1696 рр.	Спорудження на замовлення І.Мазепи Військового Микільського собору у Києві (зруйнований більшовиками у 1934 р.)
1692 р.	Укладення гетьманом Петриком договору з Кримським ханством про спільну боротьбу проти Москви та Польщі
1696 р.	Взяття московсько-козацьким військом турецької фортеці Азов.
1696-1698 рр.	Зведення Всесвятської надбрамної церкви Києво-Печерської лаври.
1696-1701 рр.	Спорудження Георгіївського собору Видубецького монастиря
1699 р.	- Січень – підписано Карловицький мирний договір між Польщею та Туреччиною. - Червень – постанова польського сейму про ліквідацію козацтва на Правобережній Україні. - Утворення у Московському царстві «Таємної канцелярії».
1700 р.	- 1 січня – запровадження у Російській державі нового літочислення – від Різдва Христового. - Липень – підписання Константинопольського мирного договору між Туреччиною і Московією. - Заснування Чернігівського колегіуму.
1700-1721 рр.	Північна війна Росії з Швецією за вихід до Балтійського моря.
1700-1745 рр.	Роки життя Олексі Довбуша
1701 р.	- Надання статусу академії Києво-Могилянському колегіуму. - Обмеження гетьманом І.Мазепою відробітку двома днями на тиждень
1702 р.	Поява «Літопису Самовидця».
1702-1704 рр.	Визвольний рух на Правобережжі під проводом С.Палія та ін.
1703 р.	Заснування м. Санкт-Петербурга
1703-1711 рр.	Угорське національне повстання під проводом Ференца II Ракоці
1705 р.	Похід козацької армії І.Мазепи в Галичину.
1706-1707 рр.	Таємні зносини І.Мазепи через польського короля С.Лещинського з королем Швеції Карлом XII.
1707 р.	Відкриття у Лубнах Головної польової аптеки.

1708 р.	- <i>Липень</i> – за наказом І.Мазепи було страчено В.Кочубея та І.Искру, які доносили Петру І про його таємні зносини з Карлом XII. - <i>Жовтень</i> – перехід І.Мазепи з 5-тисячним козацьким військом на бік шведів. - <i>2 листопада</i> – взяття російськими військами гетьманської столиці Батурина. - <i>Листопад</i> – проголошення православною церквою анафеми гетьману І.Мазепі за зраду царю Петру І.
1708-1710 рр.	Проведення в Росії губернської реформи
1708-1722 рр.	Гетьманування Івана Скоропадського
1709 р.	- <i>Березень</i> – перехід на бік І.Мазепи козаків на чолі з кошовим отаманом К.Гордієнком. - договір між Карлом XII, І.Мазепою та Січчю. - <i>Травень</i> – зруйнування російськими військами Запорозької Січі. - <i>27 червня</i> – Полтавська битва. - <i>30 червня</i> – капітуляція шведської армії біля містечка Переволочна на Дніпрі. - <i>22 вересня</i> – смерть гетьмана І.Мазепи у Бендерах.
1710 р.	- Козаки у Бендерах обирають гетьманом Пилипа Орлика. - Поява літопису Григорія Грабянки.
1711 р.	- <i>Січень-березень</i> – похід П.Орлика разом з татарами та поляками на Правобережжя. - <i>12 липня</i> – Прутський мирний договір між Росією та Туреччиною. - Заснування запорожцями Січі в Олешках (у гирлі Дніпра) – на землях Кримського ханства.
1712 р.	Укладення П.Орликом на еміграції трактату «Вивід прав України»
1713-1785 рр.	Роки життя Івана Григоровича-Барського - архітектора
1714 р.	Підписання польсько-турецького договору
1714-1719 рр.	Заборона Петра І вивозити з України цілий ряд товарів сільського господарства
1715 р.	- Перша письмова згадка про гайдамак. - Указ Петра І про новий порядок обрання на посади полкової і сотенної старшини у Гетьманщині.
1717 р.	Реформа центральних органів влади у Російській державі
1720 р.	Заборона указом Петра І друкувати в Україні книжки українською мовою, користуватися українською мовою у діловодстві.
1721 р.	- Запровадження царським урядом в обіг на території Гетьманщини мідних грошей. - <i>30 серпня</i> – Ніштадський мирний договір між Росією і Швецією. - <i>22 жовтня</i> – Петро І прийняв титул імператора
1722 р.	Указ Петра І про ліквідацію гетьманства і утворення Малоросійської колегії
1723 р.	- Царський указ Малоросійської колегії про складання козацького реєстру. - Коломацькі чолобитні української старшини до Петра І. - Полковниками в Гетьманщині могли призначатися тільки росіяни.
1727 р.	- Обрання гетьманом миргородського полковника Данила Апостола. - Заснування Харківського колегіуму.
1728 р.	- Договірні статті між Д.Апостолом і царським урядом – Рішительні пункти. - Повстання козаків Олешківської Січі проти старшини. - Царський указ про кодифікацію права в Гетьманщині.
1729-1731 рр.	Проведення в гетьманщині ревізії земельних володінь – «Генеральне слідство про маєтності»
1734 р.	- Смерть гетьмана Д.Апостола. - Заснування Нової Січі на р. Підпільній. - Виступ гайдамаків на Правобережній Україні. - Скасування права козаків і селян Слобожанщини на займанщину.
1734-1739 рр.	Російсько-турецька війна
1734-1750 рр.	«Правління Гетьманського уряду» у Гетьманщині

1735 р.	Царський указ про поділ козаків Гетьманщини на виборних і підпомічників
1736-1741 рр.	Діяльність загону гайдамаків під керівництвом Сави Чалого
1738 р.	Заснування Переяславського колегіуму та відкриття музичної школи у Глухові
1738-1759 рр.	Виступ опришків під проводом О.Довбуша на Прикарпатті
1739-1791 рр.	Роки життя князя Григорія Олександровича Потьомкіна – засновника Чорноморського флоту
1740-1742 рр.	Правління Марії-Терезії в Австрійській імперії.
1742 р.	Утворення польськими шляхтичами першої в Україні масонської ложі
1745 р.	Відновлення Київської митрополії
1745-1760 рр.	Спорудження собору Св. Юра у Львові
1745-1777 рр.	Роки життя українського композитора Максима Березовського
1747-1753 рр.	Спорудження Андріївської церкви у Києві
1750-1764 рр.	Гетьманування Кирила Розумовського
1751 р.	- Організація К.Розумовським придворного театру у Глухові. - Заборона викладання українською мовою у Києво-Могилянській академії.
1751-1825 рр.	Роки життя композитора Дмитра Бортнянського
1752 р.	Утворення Нової Сербії.
1752-1755 рр.	Спорудження у Києві царського Маріїнського палацу
1753 р.	Виникнення на сході України сербської колонії Слов'яносербії.
1754 р.	- Царський указ про скасування в Гетьманщині внутрішніх митних зборів, які щорічно поповнювали гетьманський скарб. - Заборона гетьману К.Розумовському самостійно призначати полковників та проводити самостійні зовнішньополітичні відносини.
1758-1823 рр.	Роки життя Василя Капніста
1760-1763 рр.	Судова реформа К.Розумовського в Гетьманщині
1762-1764 рр.	Робота «Комісії з розслідування зловживань у слобідських полках»
1763 р.	Указ про заборону українським селянам вільного переходу.
1764 р.	Царський указ про ліквідацію гетьманства
1764-1786 рр.	Діяльність другої Малоросійської колегії
1764 р.	Створення на землях Гетьманщини Новоросійської губернії
1764-1795 рр.	Правління в Речі Посполитій короля Станіслава Понятовського
1765 р.	Скасування полкового устрою на Слобожанщині
1765-1769 рр.	Проведення на Лівобережній Україні «генерального опису Малоросії»
1767 р.	- Діяльність Законодавчої комісії – виборного органу, куди дістали право обирати своїх депутатів 14 українських міст та Запорозька Січ. - Вступ, під прикриттям захисту православних, на територію Речі Посполитої російських військ.
1767-1808 рр.	Роки життя Артемія Веделя – українського композитора, співака і скрипаля
1768 р.	- <i>Травень-липень</i> – козацько-селянське повстання на Правобережжі – Коліївщина. - <i>Червень</i> – взяття повстанцями Умані – «Уманська різанина»
1768-1774 рр.	Російсько-турецька війна за вихід до Чорного моря
1768-1782 рр.	Спорудження у Глухові будинку Малоросійської колегії
1770 р.	Заснування м. Олександрівська на Півдні України
1771-1794 рр.	Спорудження архітектурного комплексу Свято-Успенської Почаївської лаври.
1772 р.	- Перший поділ Речі Посполитої. - Утворення на ново приєднаних до Австрії українських землях королівства Галіції і Лодомерії.
1774 р.	- Заснування Контрактової ярмарки в Дубно. - Кючук-Кайнарджийський мирний договір між Росією і Туреччиною. - Заснування у Відні греко-католицької духовної семінарії. - Освітня реформа в Австрійській імперії.
1775 р.	- 4 червня – зруйнування російськими військами Запорозької Січі.

	- Константинопольська конвенція (легітимізувала анексію земель Буковини Австрією).
	- 3 серпня – маніфест Катерини II про знищення Запорозької Січі. - Заснування станового Галицького сейму.
1775-1828 рр.	Переселення частини запорозьких козаків на територію, що в гирлі Дунаю.
1776 р.	Заснування у Відні Марією-Терезією греко-католицької Генеральної семінарії («Барбареум»)
1776-1782 рр.	Введення на територію Криму 25-тисячного російського корпусу
1777 р.	- Присяга православного духовенства та боярства Буковини на вірність Габсбургам. - Заснування на Буковині перших угорських колоній.
1778 р.	- Заснування Херсона. - Перша хвиля депортації російською владою Криму 18 тис. чоловік кримських греків і більше як 12,5 тис. вірмен. - Відкриття греко-католицької духовної семінарії у Мукачевому.
1778-1843 рр.	Роки життя українського письменника, актора, режисера Харківського театру Григорія Квітки-Основ'яненка
1778-1863 рр.	Роки життя Михайла Щепкіна – видатного актора Харківського і Полтавського театрів
1780 р.	Указ Катерини II про утворення Харківського намісництва.
1780-1790 рр.	Правління в Австрійській імперії Йосифа II, сина Марії-Терезії
1781 р.	- Запровадження політики віротерпимості в Австрії («Толеранцпатент»); - Ліквідація на землях Гетьманщини полково-сотенного устрою. - Початок переселення німців на землі королівства Галичини та Лодомерії.
1782 р.	- Введення австрійською владою окремого податку на землю та триденної панщини. - Чисельність населення Новоросії склала 202 тис.чол. - Указ Йосифа II про скасування особистої залежності селян на території під австрійської України.
1783 р.	- Указ Катерини II про приєднання Криму. - Утворення Катеринославського намісництва. - 3 травня – Указ Катерини II про закріпачення селян на Лівобережній і Слобідській Україні. - Укази про перетворення лівобережних козацьких полків у регулярні полки російської армії та ліквідацію шляхетських судів. - Заснування Севастополя. - Перенесення із Відня до Львова греко-католицької семінарії («Барбареум»).
1784 р.	- Відновлення діяльності Львівського університету. - Заснування Сімферополя
1785 р.	Видання Катериною II «Грамоти на права, вольності і переваги благородного російського дворянства»
1786 р.	- Утворення на землях під російської України головних та малих народних училищ. - Обмеження панщини на Західній Україні трьома днями на тиждень. - Включення Буковини до складу Галичини на правах окремого, 19 дистрикту (округу).
1787 р.	- Проведення земельної реформи в Австрійській імперії, у т.ч. і на західноукраїнських землях. - Заснування Катеринослава. - Відкриття при Львівському університеті Руського інституту.
1787-1791 рр.	Російсько-турецька війна
1788 р.	Указ Катерини II про формування з колишніх запорожців Чорноморського козачого війська на землях між Бугом і Дністром
1789 р.	- Заборона російською владою друкувати букварі українською мовою. - Заснування Миколаєва. - Едикт про віротерпимість Йосифа II.
1789-1790 рр.	Перша хвиля переселення в Україну німців на запрошення Катерини II.
1790-1865 рр.	Роки життя Петра Гулака-Артемовського

1791р.	- Прийняття Конституції Речі Посполитої. Встановлення царським указом «смуги осілости» для євреїв Російської імперії.
1792 р.	Переселення Чорноморського козачого війська на Кубань
1793 р.	Другий поділ Речі Посполитої
1794 р.	- Помер Григорій Сковорода. - Заснування Одеси
1794 р.	Польське повстання під проводом Тадеуша Костюшки.
1795 р.	Третій поділ Речі Посполитої
1796 р.	- Указ про ліквідацію намісництв і створення на території України губерній. - Запровадження панщини у Південній Україні (два дні на тиждень)
1796-1802 рр.	Заснування польським магнатом С.Потоцьким в Умані парку «Софіївка».
1797 р.	Царський указ про запровадження триденної панщини при збереженні натуральних і грошових повинностей
1798 р.	Вихід у світ перекладеної І.Котляревським на українську мову поеми Вергілія «Енеїда».
1799-1803 рр.	Спорудження у Батурині палацу Кирила Розумовського
1801-1862 рр.	Роки життя Михайла Остроградського
1802 р.	Утворення Малоросійського генерал-губернаторства шляхом поділу Малоросійської губернії на Чернігівську і Полтавську губернії
1803 р.	Перша хвиля поляків-переселенців прибула на Буковину і оселилась у передмісті Чернівців.
1803-1890 рр.	Роки життя українського кобзаря Остапа Вересая.
1804-1860 рр.	Роки життя М.Маркевича, історика, автора 5-томної «Історії Малоросії».
1805 р.	- Перепідпорядкування початкових шкіл в Галичині римо-католицькій церкві. - Відкриття Харківського університету.
1806-1812 рр.	Російсько-турецька війна
1808 р.	- Відновлення Галицької митрополії Української греко-католицької церкви. - Відкриття гімназії у Чернівцях.
1809-1852 рр.	Роки життя Миколи Гоголя
1812 р.	- Підписання Бухарестського мирного договору між Росією та Туреччиною. - Російсько-французька війна. - Відкриття перших гімназій в Харкові, Полтаві, Чернігові, Катеринославі, Києві. - Скасування обов'язковості освіти для дітей на західноукраїнських землях.
1812-1848 рр.	Роки життя українського поета-байкаря Євгена Гребінки.
1813 р.	Розпорядження міністерства народної освіти Російської імперії про заборону вихідцям із селян навчатися у середніх і вищих навчальних закладах.
1813-1835 рр.	Селянський рух на Поділлі під проводом Устима Кармелюка.
1814 р.	Голодний рік на Закарпатті.
1814-1861 рр.	Роки життя Т.Г.Шевченка.
1816 р.	- Скасування козацьких привілеїв учасникам народного ополчення 1812 р. з України. - Заснування в Петербурзі «Союзу порятунку» - таємної організації дворянських революціонерів. - Заснування в Перемишлі товариства священників.
1816-1819 рр.	Видання у Харкові першого в українських землях масового науково-популярного часопису «Украинский вестник».
1817 р.	- Виступ бузьких козаків. - Надання Одесі статусу вільної економічної зони (порто-франко). - Голодний рік на Закарпатті. - Відкриття у Перемишлі Дяковчительського інституту. - Закриття царським урядом Києво-Могилянської академії. - Відкриття Рішельєвського ліцею в Одесі.
1817-1822 рр.	Виникнення та існування масонських лож на території України.
1817-1857 рр.	Існування в Україні запроваджених з ініціативи графа О.Аракчеєва військових поселень.
1817-1885 рр.	Роки життя Миколи Костомарова, одного з перших українських істориків.

1818 р.	- Дозвіл державним селянам переходити в стан міщан і купців та відкривати власну справу. - Вийшла у світ «Граматика малоросійського наріччя» О.Павловського. - Утворення братами Борисовими на Полтавщині таємного «Товариства першої згоди».
1818-1821 рр.	Діяльність у Полтаві театральної трупи на чолі з І.Котляревським та М.Щепкіним
1819 р.	- Виступи військових поселенців Чугуєвського уланського полку. - Видання князем М.Цертелевим збірки «Опыт собрания малороссийских песен».
1819-1897 рр.	Роки життя Пантелеймона Куліша – історика, етнографа, письменника, публіциста.
1822 р.	Утворення в Санкт-Петербурзі «Північного товариства на чолі з М.Муравйовим та С.Трубецьким.
1822-1828 рр.	Існування Новоросійського генерал-губернаторства
1823 р.	- Пуск на воду першого пароплава на Дніпрі. - Заснування братами Борисовими «Товариства об'єднаних слов'ян» у м. Новоград-Волинський. - Голодний рік на Закарпатті.
1824 р.	- Пуск першого цукрового заводу в Україні. - Ухвалення «Південним товариством» програми «Руська правда».
1825 р.	14 грудня – Повстання декабристів в Петербурзі.
1825-1826 рр.	Повстання Чернігівського полку.
1827-1835 рр.	Спорудження будинку ратуші на площі Ринок у Львові
1828 р.	Започаткування морського пароплавства в Україні.
1828-1829 рр.	Російсько-турецька війна.
1828-1874 рр.	Існування Новоросійсько-Бессарабського генерал-губернаторства
1830 р.	Видання священиком із Закарпаття М.Лучкаєм першої в Австрії «Граматики слов'яно-руської мови».
1830-1831 рр.	Друге (Листопадове) польське повстання.
1831 р.	«Холерні бунти» на Закарпатті.
1831-1835 рр.	Скасування дії магдебурзького права в містах Наддніпрянської України.
1832- 1833 рр.	«Голодні бунти» селян у Полтавській, Чернігівській, Слобідсько-Українській та Херсонській губерніях.
1832-1866 рр.	Роки існування Азовського козацького війська.
1832-1914 рр.	Існування Київського генерал-губернаторства
1833 р.	- Висунення М.Устряловим «теорії офіційної народності». - Надання статусу лаври Почаївському Свято-Успенському монастирю.
1834 р.	- Утворення гуртка «Руська трійця». - Заснування університету св. Володимира у Києві.
1834-1908 рр.	Роки життя Володимира Антоновича.
1835 р.	- Створення пароплавної кампанії на Дніпрі. - Заснування у Києві Тимчасового комітету з розшуку старожитностей.
1836-1900 рр.	Роки життя Олександра Кониського, речника самостійності України, автора слів «Боже великий єдиний, нам Україну храни»
1837 р.	- Видання у Будапешті «Руською трійцею» альманаху «Русалка Дністровая». - Відкриття у Києві першого в Україні інституту шляхетних дівчат.
1838 р.	Викуп з кріпацтва Тараса Шевченка.
1839 р.	Ліквідація греко-католицької церкви на Правобережжі.
30-і роки XIX ст.	Початок промислової революції у Наддніпрянській і в Західній Україні.
1840 р.	Перше видання «Кобзаря» Т.Шевченка.
1841 р.	Пуск першого в Україні машинобудівного заводу.
1841-1895 рр.	Роки життя Михайла Драгоманова.
1843 р.	- Скасування на Лівобережній Україні дії Литовських статутів. - Пуск першого в Україні і Російській імперії парового цукрового заводу. - Створення в Києві Тимчасової комісії для розгляду давніх актів. - Підготовлена М.Шашкевичем українська «Читанка для дівчаток».

	- Указ Синоду про обов'язковість вінчання шлюбних пар.
1843-1844 рр.	- Масові селянські виступи селян Північної Буковини під керівництвом Л.Кобилиці. - Перший приїзд Тараса Шевченка в Україну.
1844 р.	Відкриття у Львові технічної академії (нині – Національний університет «Львівська політехніка»).
1845-1847 рр.	Діяльність Кирило-Мефодіївського товариства.
1845 р.	Введення покарання 50 ударів різками для селян.
1845-1859 рр.	Видання Тимчасовою комісією для розгляду давніх актів перших 4-х томів збірників документів з історії Правобережної України.
1846 р.	- Видання О.Бодянським у Москві «Історії Русів». - Селянські виступи більше як у 150 селах Східної Галичини.
1847 р.	- Голодний рік на Закарпатті. - Вийшов друком український буквар О.Духновича.
1847-1848 рр.	Запровадження на Правобережжі України «Інвентарних правил».
1847-1857 рр.	Перебування Т.Шевченка на засланні в Орській фортеці.
1848 р.	- 22 квітня – Скасування панщини у Східній Галичині. - 23 квітня – Українська шляхта у Львові організувала «Руський собор». - 2 травня – Виникнення у Львові першої української політичної організації – Головна руська рада. - 15 травня – Вихід першого номера української газети «Зоря Галицька» у Львові. - Липень – Заснування Галицько-руської матиці». - 9 серпня – Скасування панщини на Буковині. - 13 вересня – Відкриття у Львівському університеті кафедри української мови. - 13-26 жовтня – Перший з'їзд українських діячів науки і культури («Собор руських вчених») - 1-2 листопада – Збройне повстання у Львові. - Створення в Коломиї аматорського театрального гуртка, на базі якого виникла театральна трупа.
1849 р.	- Підписання Францом-Йосифом I конституції Австрійської імперії. - Петиція закарпатських українців імператору про об'єднання Східної Галичини і Закарпаття в одну адміністративну одиницю.
1849-1850 рр.	Існування Ужгородського державного округу.
1850 р.	- Відкриття у Києві першої жіночої гімназії. - Відкриття першої пасажирської пароплавної лінії на Дніпрі від Кременчука до Пінська.
1853 р.	- Ліквідація панщини на Закарпатті. - Відкриття у Києві пам'ятника рівноапостольному князю Володимиру , хрестителю Русі.
1853-1856 рр.	Кримська війна між Росією та Туреччиною.
1853-1915 рр.	Роки життя Михайла Павлика.
1855 р.	Масовий селянський рух «Київська козаччина».
1856 р.	Масовий селянський рух «похід у Таврію за волею».
1856-1916 рр.	Роки життя Івана Франка.
1857 р.	- Створення Таємного комітету для розгляду проектів аграрної реформи. - Вийшов у світ перший український історичний роман «Чорна рада» П.Куліша.
1859 р.	- Виникнення першої громади у Петербурзі. - Відкриття першої в Російській імперії недільної школи у Києві.
1859-1861 рр.	Діяльність гуртка «хлопоманів».
1859-1876 рр.	Видання газети «Киевский телеграф»
1859-1911 рр.	Видання Тимчасовою комісією для розгляду давніх актів корпусу документів з історії України
1861 р.	- Січень – Випуск у Петербурзі першого номера журналу «Основа». -19 лютого – Селянська реформа в Російській імперії. - Весна – Створення студентами та викладачами Київського університету Української громади.

	- <i>Травень</i> Перепоховання праху Т.Шевченка на Чернечій горі у Каневі. - Завершення будівництва залізниці Львів-Краків. - Відновлення автономії Буковини.
1861-1863 рр.	Видання чернігівською громадою «Черниговского листка»
1861-1864 рр.	Діяльність організації «Земля і воля».
1861-1929 рр.	Роки життя Євгена Чикаленка.
1862 р.	- Написання П.Чубинським вірша «Ще не вмерла України». - Указ Олександра II про закриття недільних шкіл.
1863 р.	Валуєвський циркуляр.
1863-1864 рр.	Січневе повстання в Королівстві Польському та Правобережній Україні.
1863-1865 рр.	Будівництво залізниці Одеса-Балта.
1863-1910 рр.	Роки життя Бориса Грінченка
1864 р.	- Земська та судова реформи в Російській імперії. - Заснування першого українського професійного театру у Львові. - Запровадження в Австро-Угорщині загальної військової повинності.
1864-1882 рр.	Спорудження комплексу резиденції православних митрополитів Буковини і Далмації у Чернівцях
1864-1919 рр.	Видання в Києві газети «Кієвлянін»
1865 р.	Відкриття в Одесі Новоросійського університету
1866 р.	Пуск залізниці Львів-Чернівці.
1867 р.	Прийняття конституції Австрійської імперії та перетворення її в Австро-Угорщину.
1868 р.	Заснування товариства «Просвіта» у Львові.
1869 р.	Шкільна реформа в Австро-Угорщині
Кінець 60-х рр	Відновлення громад у Києві, Полтаві, Чернігові.
1870 р.	Заснування у Львові Руської ради.
1870-1940 рр.	Роки життя Юліана Бачинського.
1871 р.	- Початок української еміграції до Америки із Закарпаття. - Заснування колегії Павла Галагана і першого в Україні дитячого садка-пансіонату у Києві
1872-1873 рр.	Відновлення діяльності «Київської громади»
1872-1930 рр.	Роки життя Лева Бачинського, політика і державного діяча в Галичині
1873 р.	- Заснування історичного товариства Нестора-літописця. - Утворення Південно-Західного відділу Російського географічного товариства. - Заснування Літературного товариства м... Т.Шевченка. - Утворення Буковинської православної митрополії.
1873-1874 рр.	«Ходіння в народ».
1874 р.	Заснування першого в Україні учительського інституту в Глухові
1874-1875 рр.	Видання збірника «Історичні пісні малоросійського народу», укладеного В.Антоновичем і М.Драгомановим
1875 р.	- Заснування університету у Чернівцях. - Реорганізація Ніжинського ліцею в Історико-філологічний інститут ім. князя О.Безбородька
1876 р.	Емський указ Олександра III.
1877 р.	- Спроба народниками підготувати повстання селян («Чигиринська змова»). - Заснування у Горлівці гірничого училища
1878 р.	Початок видання у Львові журналу «Громадський друг» українською мовою
1879р.	Початок видання у Львові газети для селян «Батьківщина»
80-і роки XIX ст.	Завершення промислової революції у Наддніпрянській і в Західній Україні.
1880 р.	- Проведення з ініціативи В.Барвінського першого селянського віча у Львові. - Початок видання щоденної газети «Діло» у Львові.
1880-1891 рр.	Робота І.Репіна над картиною «Запорожці пишуть листа турецькому султану»
1881 р.	Убивство народовольцями царя Олександра II.
1882-1906 рр.	Видання громадськими журналу «Киевская старина».

1883 р.	Створення В.Нагірним першого на західноукраїнських землях кооперативу «Народна торгівля».
1884 р.	- Створення «Товариства руських женщин» у Станіславі. - Відкриття в Чернівецькому університеті кафедри української мови та літератури.
1885 р.	- Початок видання газети «Буковина» у Чернівцях. - Утворення Народної ради у Львові
1888 р.	Відкриття у Києві пам'ятника Б.Хмельницькому.
1890 р.	- Першотравневий мітинг робітників у Львові. - Перепис населення в Австро-Угорщині. - Утворення Русько-Української радикальної партії (РУРП).
1890-1894 рр.	Політика « нової ери » у відносинах українців з поляками
1891 р.	Прибуття до Канади перших українських переселенців з Галичини.
1892 р.	- Створення таємного товариства «Братство тарасівців».
	- Створення у Львові страхової компанії «Дністер».
1894 р.	Переїзд до Львова М.Грушевського на посаду завідувача кафедри історії у Львівському університеті
1895 р.	Вихід у світ Брошури Ю.Бачинського «Україна irredenta» («Україна уярмлена»)
1897 р.	- Створення Загальноукраїнської безпартійної організації (ЗУБО). - Перший всеросійський перепис населення. - Початок видання на Закарпатті тижневика «Наука».
1898 р.	- Перший всеукраїнський з'їзд громад у Києві. - Заснування М.Грушевським у Львові «Літературно-наукового вісника».
1899 р.	- Утворення Української соціал-демократичної партії (УСДП). - Утворення Української національно-демократичної партії (УНДП).
90-і рр. XIX ст.	Початок політичного етапу українського національного руху.
1900	- Обрання митрополитом УГКЦ А.Шептицького. - Видання брошури М.Міхновського «Самостійна Україна». - Створення Революційної української партії (РУП). - Створення спортивно-пожежного товариства «Січ»
1901 р.	У Наддніпрянській Україні засновано синдикат «Продпаровоз»
1902	- Створення синдикату «Продамет». - Масовий селянський рух у Галичині. - Заснування Української народної партії (УНП)
1903	- Створення синдикатів «Продаруд» і «Цвях». - Утворення Центральної асоціації українських кооператорів Галичини. - Відкриття пам'ятника І.Котляревському в Полтаві
1904	- Утворення української демократичної партії (УДП). - Утворення Української радикальної партії (УРП) - Заснування М.Лисенком Вищої музично-драматичної школи в Києві. - Вихід у світ в Санкт-Петербурзі російською мовою роботи М.Грушевського «Нарис історії українського народу». - Засновано синдикати «Продвугілля» та «Продвагон». - Заснування в Галичині «Крайового союзу ревізійного».
1904-1905 рр.	Російсько-японська війна.
1905	- 9 січня – демонстрація в Петербурзі. - 14 червня – початок повстання на панцирнику «Потьомкін». - 17 жовтня – проголошення Маніфесту Миколи II «Про вдосконалення державного устрою». - 11-15 листопада – повстання на крейсері «Очаків». - 3 листопада – царський маніфест про скасування викупних платежів за землю. - 18 листопада – повстання саперів під проводом Б.Жиданівського. - 25 листопада- 20 грудня – діяльність першої україномовної щоденної газети «Хлібороб», яку в м. Лубни видавав М.Шебет.

	- <i>Грудень</i> – повстання селян у с. Великі Сорочинці Полтавської губернії («Соро чинська трагедія»). - Вихід зі складу УДП радикальної групи на чолі з В.Гринченком, - утворення Української радикальної партії(УРП). - Створення Української соціал-демократичної спілки. - перейменування РУП на Українську соціал-демократичну робітничу партію. - Перша спільна виставка картин Східної та Західної України. - Відкриття музичного інституту у Львові. - Створення в Одесі першої на Наддніпрянській Україні «Просвіти» - Об'єднання Української демократичної партії (УДП) та Української радикальної партії (УРП) та утворення Української демократично-радикальної партії (УДРП) - Утворення Української соціал-демократичної спілки («Спілка») - У Катеринославі (Дніпро) виникає перша в Україні Рада робітничих депутатів
1906	- 27 квітня-8 липня – діяльність I Державної Думи. - Створення М.Саксаганським (Миколою Тобілевичем) у Полтаві першого українського стаціонарного театру. - Перше в Наддніпрянщині видання Біблії українською мовою
1906-1911	Столипінська аграрна реформа
1907	- 20 лютого-3 червня – діяльність Другої II Державної Думи. - 3 червня – Розпуск II Державної думи - Запровадження загального виборчого права в Австро-Угорщині. - Заснування Українського наукового товариства у Києві. - У київському кіноательє створено перший український фільм «Кочубей в темниці»
1907-1909	Видання «Словника української мови» Б.Грінченка
1908	- <i>Вересень</i> – утворення Товариства українських поступовців (ТУП). - Вийшла друком «Історія України-Руси» М.Аркаса – перша історична праця українською мовою. - Вибори до Галицького сейму - Створення у Києві Товариства українських поступовців (ТУП)
1910	Циркуляр Столипіна про заборону реєстрації будь-яких «інородческіх» національно-культурних товариств
1911	- 1 вересня – убивство прем'єр-міністра Росії П.Столипіна. - У Миколаєві побудовано найбільший суднобудівний завод (Россуд). - Видання україномовної «Ілюстрованої історії України» М.Грушевського. - Відкриття у Києві першої української художньої виставки.
1911-1913	«Справа М.Бейліса» у Києві
1913	П.Нестеров виконав у небі «мертву петлю».
1914	- 19 липня (1 серпня) – Німеччина оголосила війну Росії. Початок Першої світової війни. - 30 липня – надруковано Декларацію ТУП «Війна і українці». - 1 серпня – створення Головної української ради. - 4 серпня – створення Союзу визволення України у Львові; - Постанова ГУР про створення у складі айстро-угорської армії легіону УСС. - <i>Серпень-вересень</i> – створення легіону Українських січових стрільців. - 10 серпня-13 вересня – Галицька битва. Загарбання російськими військами Східної Галичини. - 22 серпня – зайняття Львова російськими військами. - 9-10 вересня – перші бої українських січових стрільців. - Польсько-український компроміс у Галичині
1915	29 квітня-2 травня – битва на горі Маківка у Карпатах за участі УСС. 1 травня – реорганізація Головної української ради у Загальну українську раду.

	<i>Червень-липень</i> – створення військово-промислових комітетів та «Союза земств и городов». <i>3-4 вересня</i> – битва українських січових стільців на горі Лисоня проти російської армії.
1916	<i>22 травня – 31 липня</i> – Брусиловський прорив. <i>6 листопада</i> – проголошення указу імператора Франца-Йосифа про автономію Галичини. <i>Грудень</i> – декларація ТУП «Наша позиція» із засудженням війни.
1917	<i>23 лютого</i> – масові політичні демонстрації робітників у Петрограді. Початок Лютневої революції. <i>2 березня</i> – зречення Миколи II. Влада перейшла до Тимчасового уряду. <i>3-4 березня</i> – утворення Української Центральної Ради. <i>19 березня</i> – 100-тисячна демонстрація у Києві на Софійському майдані. <i>5-6 квітня</i> – Український педагогічний з'їзд. <i>6-8 квітня</i> – Всеукраїнський національний конгрес. <i>5-8 травня</i> – I Всеукраїнський військовий з'їзд у Києві. <i>28 травня-2 червня</i> – I Всеукраїнський селянський з'їзд. <i>5-10 червня</i> – II Всеукраїнський військовий з'їзд. <i>10 червня</i> – I Універсал Центральної Ради. Проголошення автономії України. <i>15 червня</i> – утворення Генерального Секретаріату Центральної Ради. <i>18 червня-21 липня</i> – початок і провал наступу російських військ. <i>3 липня</i> – проголошення II Універсалу Центральної Ради. <i>4-6 липня</i> – збройний виступ полуботківців у Києві. <i>4 серпня</i> – Тимчасова інструкція Генеральному Секретаріатові Тимчасового уряду. <i>25-30 серпня</i> – заколот генерала Л.Корнілова. <i>8-14 вересня</i> – з'їзд поневолених народів у Києві. <i>24-26 жовтня</i> – збройне повстання в Петрограді, перехід влади до рук більшовиків. <i>25-27 жовтня</i> – робота II Всеросійського з'їзду Рад. <i>26 жовтня</i> – Центральна Рада прийняла резолюцію з приводу повстання більшовиків у Петрограді. <i>29-31 жовтня</i> – збройний виступ більшовицьких частин гарнізону та робітничих загонів проти штабу Київського військового округу. <i>7 листопада</i> – ухвалення III Універсалу. Проголошення УНР. <i>3 грудня</i> – «Маніфест до українського народу з ультимативними вимогами до Української Ради» Раднаркому. <i>4-6 грудня</i> – I Всеукраїнський з'їзд Рад у Києві. <i>5 грудня</i> – створення Української державної академії мистецтв. <i>11-12 грудня</i> – I з'їзд Рад у Харкові; проголошення УНР республікою рад. <i>17 грудня</i> – утворення радянського уряду України – Народного Секретаріату. <i>Грудень 1917-січень 1918 р.</i> – перша війна радянської Росії проти УНР.
1918	<i>9 січня</i> – Мала Рада затвердила IV Універсал. <i>16 січня</i> – бій під Крутами. <i>16-22 січня</i> – збройне повстання робітників «Арсеналу» проти Центральної Ради. <i>26 січня</i> – вступ радянських військ до Києва; переїзд Центральної Ради до Житомира. <i>27 січня</i> – підписання Брестського мирного договору між УНР і Німеччиною. <i>30 січня</i> – переїзд ЦВК Рад та Народного Секретаріату з Харкова до Києва. <i>9 березня</i> – повернення Центральної Ради до Києва. <i>24 березня</i> – закон УНР про надання українській мові статусу державної. <i>29 квітня</i> – останнє засідання Центральної Ради, ухвалення проекту Конституції УНР. <i>29-30 квітня</i> – переворот П.Скоропадського та утвердження гетьманату. <i>10 травня</i> – декларація Ради Міністрів Української держави про характер, завдання і методи діяльності уряду. <i>5-12 липня</i> – I з'їзд Комуністичної партії (більшовиків) України. <i>Початок серпня</i> – створення Українського національного союзу.

	6, 22 жовтня – відкриття державних українських університетів у Києві та Кам’янці-Подільському. 16 жовтня – універсал гетьмана про відновлення козацтва. 18 жовтня – утворення у Львові Української національної ради. 1 листопад – повстання у Львові; перехід влади до Української національної ради. 3 листопада – крайове віче у Чернівцях; проголошення з’єднання з Україною. 6-12 листопада – окупація румунськими військами Північної Буковини. 11 листопада – капітуляція Німеччини. Кінець Першої світової війни. 13 листопада – постанова ВЦВК про анулювання Брестського мирного договору. Проголошення у Львові незалежної ЗУНР. Український національний союз обрав Директорію. 14 листопада – грамота гетьмана про намір встановити федеративний зв’язок з небільшовицькою Росією. 15 листопада-14 грудня – повстання проти гетьмана на чолі з Директорією. Друга половина листопада – початок інтервенції країн Антанти в Україну. 18 листопада – розгром січовими стрільцями гетьманських військ під Мотовилівкою. 27 листопада – створення Української Академії наук. 28 листопада – утворення більшовиками Тимчасового робітничо-селянського уряду України. 14 грудня – вступ до Києва військ Директорії. Зречення влади Скоропадським. 26 грудня – Декларація Директорії УНР. Грудень 1918-лютий 1919 р. – друга російсько-українська війна.
1919	Січень – створення при наркоматі освіти УСРР Всеукраїнського кінокомітету. 1 січня – затвердження Директорією УНР автокефалії УПЦ. 3 січня – відновлення радянської влади в Харкові. 6 січня – запровадження назви УСРР. 11 січня – декрет радянської влади про націоналізацію підприємств. 16 січня – офіційне оголошення Директорією війни радянській Росії. 22 січня – проголошення Акту возз’єднання УНР і ЗУНР в єдину соборну Україну. 23-28 січня – Конгрес трудового народу УНР. 29 січня – реорганізація Тимчасового робітничо-селянського уряду України в Раду народних комісарів. 5 лютого – вступ до Києва радянських військ. 6-10 березня – III Всеукраїнський з’їзд Рад у Харкові. Проголошення Конституції УСРР. Травень – виступ отамана М.Григор’єва. 1 червня – ухвалення ВЦВК декрету про об’єднання збройних сил радянських республік. 7 червня – Чортківська офензива. Червень-листопад – період денікінщини в Україні. 16 липня – перехід УГА за р. Збруч. Серпень – створення Республіканської комісії для боротьби з не писемністю. 5 серпня – наказ Н.Махна про створення Революційної Повстанської армії України. 31 серпня – «київська катастрофа». 10 вересня – Сен-Жерменський мирний договір. Приєднання Закарпаття до Чехословаччини. 20 вересня – угода про спільну боротьбу з денікінцями між армією УНР і повстанськими загонами Н.Махна. Жовтень – поразка військ Директорії й УГА. 11 жовтня – контрнаступ більшовицьких військ проти армії Денікіна. 4 грудня – резолюція «Про радянську владу в Україні».

	6 грудня – початок першого Зимового походу військ УНР.
1920	22-25 січня – установчий з'їзд УКП (укапістів). 16 лютого – відновлення діяльності Президії ВУЦВК і РНК УСРР. 26 лютого – ухвалення РНК УСРР закону про хлібну розкладку. 21-24 квітня – підписання Варшавської угоди урядами УНР та Польщі. 25 квітня – початок польсько-радянської війни. 6 травня – вступ польських й українських військ до Києва. 9 травня – ухвалення ВУЦВК і РНК УСРР закону про комітети незаможних селян. 6-24 червня – початок наступу генерала П.Врангеля з Криму та захоплення ним Північної Таврії. 12 червня – вступ до Києва частин радянської армії. 11 липня – ультиматум Керзона. 1 серпня – Галицький ревком проголосив радянську владу. 10 серпня – Севрський мирний договір; за яким визнано право Румунії на всю територію Буковини. Кінець серпня – створення Української військової організації. 17 листопада – остаточний розгром армії Врангеля. 28 грудня – укладено союзний робітничо-селянський договір між РСФРР і УСРР.
1921	25 лютого-3 березня – V Всеукраїнський з'їзд Рад. 17 березня – прийняття Конституції Польщі. 8-16 березня – X з'їзд РКП(б), запровадження непу. 18 березня – Ризький мирний договір між РСФРР, УСРР та Польщею. 21 травня – ухвалення РНК УСРР постанови про боротьбу з неписьменністю. Створення Всеукраїнської комісії для боротьби з неписьменністю. 14 червня – затвердження РНК УСРР положення про Всеукраїнську академію наук. 11-27 жовтня – Всеукраїнський православний собор. Створення Української православної автокефальної церкви на чолі з митрополитом В.Липківським. 4-29 листопада – другий Зимовий похід військ УНР. Заснування Таємного українського університету у Львові.
1921-1923	Голод в Україні.
1922	2 січня – створення Комісії з електрифікації України (КЕУ). 10-14 грудня – VII Всеукраїнський з'їзд рад ухвалив Декларацію про об'єднання радянських республік. 30 грудня – прийняття Декларації та Договору про утворення СРСР. Прийняття «Кодексу законів про народну освіту» в УСРР. Відкриття театру «Березіль». Одеська кінофабрика розпочала виробництво художніх фільмів.
1922-1925	Адміністративна реформа в УСРР. Ліквідовано волості, повіти і запроваджено райони й округи.
1923	14 березня – визнання Радою послів Антанти окупації Східної Галичини та Західної Волині Польщею. 17-25 квітня – на XII з'їзді РКП(б) започатковано політику коренізації. 1 серпня – постанова «Про (коренізацію) українізацію».
1924	31 січня – II з'їзд рад прийняв Конституцію СРСР. Березень – повернення з еміграції в Україну М.Грушевського. Вересень – Татарбунарське повстання у Бессарабії. Закон про заборону вживання української мови в державних установах Польщі.
1925	Березень – саморозпуск УКП. 11 липня – створення УНДО. Грудень – XIV з'їзд ВКП(б) узяв курс на індустріалізацію. Кінець року – завершення відбудови промисловості України.
1927	2-9 грудня – XV з'їзд ВКП(б) узяв курс на колективізацію. Створення Української національної партії на Буковині.
1927-	Хлібозаготівельна криза в СРСР.

1928	
1928	18 травня-5 червня – «Шахтинські справи» Створення МТС в Україні. Відкриття Київської кіностудії.
1928-1932	Перша п'ятирічка в СРСР.
1929	Січень-лютий – заснування у Відні Організації українських націоналістів (ОУН). Листопад – початок форсованої індустріалізації в СРСР. Грудень – курс на «ліквідацію куркульства як класу». Відкриття Державного театру української музичної комедії.
1930	5 січня – постанова ЦК ВКП(б) «про темпи колективізації і заходи допомоги колгоспному будівництву». 28-29 січня - надзвичайний собор у Києві, ліквідація УАПЦ. 2 березня – стаття Й.Сталіна «Запаморочення від успіхів» та початок масового виходу селян з колгоспів. 9 березня-19 квітня – процес над «Спілкою визволення України». 14 серпня – постанова ЦВК і РНК СРСР «Про загальне початкове обов'язкове навчання». Осінь – політика «пацифікації» у Польщі
1932	23 квітня – постанова ЦК ВКП(б) «Про перебудову літературно-художніх організацій». 7 серпня – ухвалення ЦВК і РНК СРСР постанови «Про охорону майна державних підприємств і кооперації» («закон про п'ять колосків») Кінець жовтня – початок діяльності в Україні Надзвичайної комісії для хлібозаготівлі (комісія В.Молотова). 10 листопада – урочисте введення в дію Дніпропетровської ГЕС в Запоріжжі. 6 грудня – постанова «Про занесення на «чорну дошку» сіл, які «злісно саботують хлібозаготівлі».
1932-1933	Голодомор в Україні
1933	Січень – організація політвідділів при МТС. 19 січня – постанова «Про обов'язкову поставку зерна державі колгоспами та одноосібними господарствами». 13 травня – самогубство М.Хвильового. 7 липня – самогубство М.Скрипника. Відновлення діяльності університетів у СРСР.
1933-1937	Друга п'ятирічка в СРСР.
1934	21 січня – постанова ВУЦВК «Про перенесення столиці з Харкова до Києва». Червень-липень – створення Спілки радянських письменників України. 15 червня – убивство членами ОУН Б.Перацького. Грудень – арешт і розстріл у Харкові 300 кобзарів і лірників. 1 грудня – убивство С.Кірова, розгортання нової хвилі репресій
1935	Відкриття пам'ятника Т.Г.Шевченка в Харкові. О.Стаханов установив рекорд добування вугілля, започаткування стаханівського руху
1936	Прийняття Конституції СРСР
1936-1938	«Великий терор» у СРСР
1937	30 січня – прийняття Конституції УРСР
1938	23 жовтня – надання автономії Закарпаттю. Вбивство керівника ОУН Є.Коновальця. Грудень – постанова «Про впорядкування трудової дисципліни»
1939	Січень – створення Українського національного об'єднання в Хусті. 15 березня – проголошення незалежності Карпатської України. 15-18 березня – окупація угорськими військами Закарпаття.

	23 серпня – радянсько-німецький пакт про ненапад і секретний протокол до нього. 1 вересня – напад Німеччини на Польщу. Початок Другої світової війни. 17 вересня – Червона армія вступила на територію Західної України. 28 вересня – секретний договір Німеччини і СРСР про дружбу і кордон. 1 листопада – уведення Західної України до складу СРСР. Ліквідація національних районів, національних сільських і містечкових Рад у СРСР.
1940	10 лютого – розкол ОУН на бандерівців та мельниківців. 13-15 квітня – утворення Українського центрального комітету на чолі з В.Кубійовичем у Кракові. Червень – у СРСР встановлено 8-годинний робочий день, 7-денний робочий тиждень і заборонено самовільно залишати місце роботи. 28-30 червня – вступ Червоної армії до Бессарабії та Північної Буковини. 2 серпня – включення Північної Буковини та Бессарабії до складу УРСР. 18 грудня – німецьке командування затвердило «план Барбаросса»
1941	22 червня – напад Німеччини на СРСР. 23-29 червня – танкова битва в районі Луцька-Броди-Рівне-Дубна. 30 червня – Акт проголошення Української держави. Утворення Державного Комітету Оборони. 7 липня-19 вересня – оборона Києва. 14-19 липня – створення Трансністрії. 17 липня – створено міністерство Рейху для окупованих районів Сходу на чолі з А.Розенбергом. Серпень – на Поліссі Тарас Бульба-Боровець організовує загін «Поліська Січ». 1 серпня – створення дистрикту «Галичина» у складі Польського генерал-губернаторства. 5 серпня-18 жовтня – оборона Одеси. 20 серпня – утворення рейхскомісаріату «Україна». 29-30 вересня – початок масових розстрілів у Бабиному Яру в Києві. 29 вересня-4 листопада – Донбаська оборонна операція. 3 жовтня 1941р.-3 липня 1942р. – оборона Севастополя.
1942	18-31 січня – Барвенківсько-Лозовська операція. 13 лютого – початок примусового вивезення українського населення до Німеччини. 21 лютого – у бабиному Яру було розстріляно О.Телігу. Весна – створення партизанських з'єднань Ковпака та Сабурова. Березень-квітень – початок формування під загальним керівництвом М.Лебеда Української повстанської армії. 30 травня – створення Українського штабу партизанського руху. 12-29 травня – невдалий контрнаступ радянських військ під Харковом та на Керченському півострові. 17 липня 1942р.-2 лютого 1943р. – Сталінградська битва. 22 липня – повна окупація території України фашистськими загарбниками. 14 жовтня – створення УПА. 18 грудня – звільнення радянськими військами першого населеного пункту – с. Півнівка (Ворошиловградська обл.)
1943	29 січня-18 лютого – Ворошиловградська наступальна операція військ Південно-Західного фронту. 2 лютого – капітуляція німецьких військ у Сталінграді. 16 лютого – радянські війська тимчасово звільнили Харків. 17-21 лютого – третя конференція керівників ОУН Б засудила будь-яку співпрацю з гітлерівцями. 28 квітня – формування дивізії СС «Галичина». 12 червня-початок жовтня – Карпатський рейд партизанських загонів під командуванням С. Ковпака. 5 липня-23 серпня – Курська битва.

	3-23 серпня – Білгородсько-Харківська наступальна операція військ Воронезького й Степового фронтів. 3 серпня-15 вересня – «рейкова війна». 13 серпня-22 вересня – Донбаська наступальна операція військ. 21-25 серпня – Третій Надзвичайний збір ОУН-Б. 21 вересня-6 листопада – битва за Дніпро, звільнення Києва. 20 жовтня – Воронезький, Степовий, Південно-Західний і Південний fronti перейменовано на 1-й, 2-й, 3-й та 4-й Українські fronti. 24 грудня 1943р.-15 січня 1944р. – Житомирсько-Бердичівська наступальна операція військ 1-го Українського фронту.
1944	5 січня-1 квітня – Львівсько-Варшавський рейд 1-ї Української партизанської дивізії під командуванням П.Вершигори. 24 січня-17 лютого – Корсунь-Шевченківська наступальна операція. 27 січня-11 лютого – Рівненсько-Луцька наступальна операція. 30 січня-29 лютого – Нікопольсько-Криворізька наступальна операція. Березень – створення наркомату закордонних справ України. 4 березня-17 квітня – Проскурівсько-Чернівецька наступальна операція. 8 квітня-12 травня – Кримська наступальна операція. 8 квітня – війська 1-го Українського фронту вийшли на державний кордон СРСР з Чехословаччиною і Румунією. 12 травня – звільнення Криму. 11-15 червня – УПА проголосила про створення Української головної визвольної ради (УГВР). 27-28 червня – масова депортація болгар, вірмен та греків з території Криму. 17 липня-29 серпня – Львівсько-Сандомирська наступальна операція. 20-29 серпня – Яссько-Кишинівська наступальна операція. 8 вересня-28 жовтня – Східно-Карпатська наступальна операція. 9 вересня-28 жовтня – Карпатсько-Ужгородська наступальна операція. 28 жовтня – завершення звільнення України. 1 листопада – помер митрополит А.Шептицький.
1945	4-11 лютого – Ялтинська (Кримська) конференція глав урядів СРСР, США, Великобританії. 9 травня – День перемоги над гітлерівською Німеччиною. 28 травня – у Львові утворено ініціативну групу греко-католицької церкви з метою возз'єднання з православною церквою. 26 квітня – на конференції у Сан-Франциско Україна увійшла до складу ООН 26 червня – підписано статут ООН. 29 червня – радянсько-чехословацький договір про Закарпатську Україну. 16 серпня – радянсько-польський договір.
1946	22 січня – у складі УРСР утворена Закарпатська область. 8-10 березня – собор УГКЦ ухвалив рішення про ліквідацію Берестейської унії та об'єднання з РПЦ. Грудень – запущено перший в Європі атомний реактор.
1946-1947	Голод в Україні.
1946-1949	Період «жданівщини».
1948-1950	Повоєнна п'ятирічка в СРСР.
1947	10 лютого – підписання мирних договорів країн антигітлерівської коаліції, у тому числі УРСР, з країнами-союзниками Німеччини – Румунією, Угорщиною, Фінляндією, Болгарією, Італією.
1948-1949	УРСР непостійний член Ради Безпеки ООН.
1948-1950	Під керівництвом С.Лебедева виготовлено першу в Європі цифрову обчислювальну машину.

1948	21 лютого – Указ Президії ВР СРСР про виселення з УРСР осіб, що ухиляються від праці. 28 квітня-12 серпня – операція «Вісла». 30 серпня – на сесії ВАСГНІЛ було розгромлено школу генетиків в Україні. Грошова реформа, скасування карткової системи.
1949	28 лютого – Пленум Спілки радянських письменників України; присвячений боротьбі з «космополітизмом». Листопад – укази про зміну Державного Герба, Прапора, Гімну УРСР.
1950	5 березня – загибель Р.Шухевича. Завершення колективізації на західноукраїнських землях.
1951	2 липня – «Правда» надрукувала редакційну статтю, де безпідставній критиці було піддано вірш В.Сосюри «Любіть Україну». 7 листопада – у Києві почав роботу перший в Україні телевізійний центр.
1953	5 березня – смерть Й.Сталіна. 27 березня – Указ Президії Верховної Ради СРСР про амністію. Червень – першим секретарем ЦК Компартії України обрано О.Кириченка.
1954	18 січня – святкування 300-річчя Переяславської ради. 19 лютого – Указ Президії Верховної Ради СРСР про передачу Кримської області зі складу РРФСР до складу УРСР.
1955	Початок відлиги в українській літературі.
1956	25 лютого – на XX з'їзді КПРС із доповіддю про культ особи і його наслідки виступив М.Хрущов. 30 червня – постанова ЦК КПРС «Про подолання культу особи та його наслідків». 26 жовтня – УРСР підписала статут Міжнародного агентства з атомної енергії.
1957	26 грудня – першим секретарем ЦК Компартії України обрано М.Підгорного. Запровадження системи раднаргоспів; початок масового житлового будівництва.
1958	Ліквідація МТС. Запровадження обов'язкового восьмирічного навчання.
1958-1961	Діяльність Української робітничо-селянської спілки.
1959-1964	Діяльність Клубу творчої молоді в Києві.
1959	15 жовтня – убивство агентом КДБ Степана Бандери у Мюнхені. Кукурудзяна кампанія. Батьки отримали право обирати мову навчання для дітей.
1959-1961	Діяльність на території Львівської області нелегальної української робітничо-селянської спілки на чолі з Л.Г.Лук'яненком, розгромленої органами КДБ.
1960	12 лютого – пуск в Україні першого атомного реактора.
1961	17-31 жовтня – XXII з'їзд КПРС прийняв третю Програму партії – програму будівництва комунізму в СРСР. Грошова реформа.
1963	13 березня – Указ президії Верховної ради СРСР про утворення Вищої ради народного господарства (ВРНГ) СРСР. 2 липня – першим секретарем ЦК Компартії України обрано П.Шелеста.
1964	14 жовтня – відставка М.Хрущова, обрання першим секретарем ЦК КПРС Л.Брежнєва.
1964-1967	Діяльність Українського народного фронту.
1964-1985	Період «застою» в СРСР.
1965	Серпень-вересень – арешт органами КДБ за «антирадянську діяльність» значної групи шістдесятників. Вихід праці І.Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація».
1966	Січень-квітень – судові процеси над учасниками дисидентського руху.
1968	Січень – у журналі «Вітчизна» опубліковано роман О.Гончара «Собор». Квітень – представники української інтелігенції звернулися з листом до

	ЦК КПРС, висловлюючи протест проти закритих судових процесів над представниками інтелігенції в Україні.
1970-1972	Виходив у самвидаві «Український вісник» за редакцією В.Чорновола.
1972	Січень – масові арешти дисидентів в Україні. 25 травня – усунення з посади П.Шелеста й обрання першим секретарем ЦК КПУ В.Щербицького.
1975	30 липня-1 серпня – загальноєвропейська нарада з безпеки та співробітництва у Європі (Гельсінкі).
1976	9 листопада – у Києві засновано Українську громадську групу сприяння Виконанню Гельсінських угод на чолі з М.Руденком.
1977	7 жовтня – прийняття нової Конституції СРСР, обрання Л.Брежнєва Головою Президії Верховної Ради СРСР.
1978	19-20 квітня – позачергова сесія Верховної Ради УРСР прийняла Конституцію УРСР. Запровадження обов'язкової середньої освіти.
1982	10 листопада – смерть Л.Брежнєва. 12 листопада – обрання генсеком ЦК КПРС Ю.Андропова.
1983	28 травня – Закон «Про вдосконалення вивчення російської мови»
1984-1985	Смерть в ув'язненні членів УГС В.Стуса, В.Марченка, Ю.Литвина.
1985	10 березня – М.Горбачов стає генеральним секретарем ЦК КПРС. Квітень – пленум ЦК КПРС проголосив курс на прискорення. Травень – постанова ЦК КПРС «Про подолання пияцтва та алкоголізму»
1985-1991	Період перебудови в СРСР.
1986	26 квітня – катастрофа на Чорнобильській АЕС. Травень – постанова ЦК КПРС «Про посилення боротьби з нетрудовими доходами». Листопад – Закон «Про індивідуальну трудову діяльність».
1987	Січень – Пленум ЦК КПРС прийняв постанову «Про перебудову та кадрову політику». Березень – створення Української Гельсинської спілки Серпень – утворення першого неформального об'єднання в Україні - Українського культурологічного клубу. Жовтень – створення Товариства Лева. Відродження незалежного громадсько-політичного журналу «Український вісник».
1988	Березень – прийняття нового виборчого закону, що передбачав вибори на альтернативній основі. 18 червня-1 липня – XIX Всесоюзна конференція КПРС. Відзначення 1000-річчя прийняття християнства на Русі.
1989	4 березня – у СРСР відбулися перші альтернативні вибори народних депутатів. Травень – створення історико-просвітницького товариства «меморіал». Травень-червень – I з'їзд народних депутатів СРСР. Липень – страйк шахтарів. 10 вересня – установчий з'їзд Народного Руху України за перебудову. 28 вересня – звільнення В.Щербицького від обов'язків першого секретаря ЦК КПУ. 28 жовтня – прийнято Закон «Про мови в Українській РСР». Створення Української студентської спілки.
1990	21 січня – живий ланцюг Київ-Львів на честь річниці Акту злуки України. Лютий – скасування ст. 6 Конституції СРСР про керівну роль КПРС. Березень – обрання М.Горбачова Президентом СРСР. Березень-травень – перші вибори на альтернативній основі до Верховної Ради УРСР і місцевих рад народних депутатів. 15 травня – відкриття I сесії Верховної Ради УРСР. 16 липня – прийняття Декларації про державний суверенітет України. 23 липня – обрання Головою ВР УРСР Л.Кравчука. 3 серпня – Закон «Про економічну самостійність України» Осінь – запровадження картково-купонної системи продажу товарів.

	Установчі з'їзди УРП, ПЗУ та ДемПУ.
1991	Лютий – постанова Верховної Ради «Про відновлення автономії Криму». 7 лютого – прийнято Закон «Про власність». 17 березня – Всесоюзний референдум про збереження СРСР. 23 квітня – прийнято Закон «Про свободу совісті та релігійних об'єднань» 23 травня – прийнято Закон «Про освіту». 19-21 серпня – спроба державного перевороту в СРСР. 24 серпня – Акт проголошення незалежності України. 30 серпня – заборона діяльності КПУ. 4 вересня – у Києві над куполом ВРУ піднято національний синьо-жовтий прапор. 8 жовтня – прийнято Закон «Про громадянство України». 24 жовтня – ВРУ схвалила заяву про без'ядерний статус України. 1 листопада – ВРУ прийняла Декларацію прав національностей України. 4 листопада – ВРУ схвалила Закон «Про державний кордон України». 1 грудня – Всеукраїнський референдум на підтвердження Акта проголошення незалежності України. Президентом України обрано Л.Кравчука. 2 грудня – Республіка Польща першою визнала Україну як незалежну державу. 6 грудня – прийняття Закону України «Про збройні Сили України»; відновлення Кримської АРСР у складі України. 8 грудня – договір про утворення СНД. 20 грудня – прийнято Закон «Про селянське (фермерське) господарство». 21 грудня – підписання Декларації про утворення СНД в Алма-Аті.
1992	10 січня – запровадження багаторазових купоно-карбованців. Вихід з рубльової зони. 15 січня – Верховна Рада затвердила Державний Гімн України. 28 січня – Верховна Рада затвердила Державний Прапор України. 19 лютого – Верховна Рада затвердила Малий Державний Герб України. 4 березня – ВРУ прийняла Закон «Про приватизацію майна державних підприємств». 25 червня – Всеукраїнський православний собор об'єднав УПЦ й УАПЦ в єдину УПЦ Київського патріархату. Прийнято Закон України «Про національні меншини в Україні».
1993	3 вересня – президенти України і Росії підписали Протокол «Про врегулювання проблем Чорноморського флоту».
1994	14 січня – підписання президентами України, Росії та США у Москві тристоронньої заяви та угоди про ліквідацію ядерної зброї, що перебувала на території України. Лютий – на ХУІІ зимових Олімпійських іграх у Лілльєрхаммері першу золоту медаль для незалежної України здобула фігуристка Оксана Баюл. 10 липня – перемога у другому турі президентських виборів Л.Кучми.
1995	11-12 травня – офіційний візит в Україну Президента США Б.Клінтона. 18 травня – ухвалення ВРУ Закону «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні». 14 липня – помер Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Володимир (Романюк). Поховання патріарха на Софійському майдані столиці України – 18 липня – обернулося на жорстоке, неспровоковане побиття вірян міліцейськими «спецпідрозділами». 15 липня – помер український письменник Олесь Гончар. 21 липня – у Лондоні підписано документи про передання Україні антарктичної станції «Фарадей». 26 вересня – Парламентська асамблея Ради Європи ухвалила рішення про набуття Україною членства в Раді Європи. 21 жовтня – помісний собор УПЦ-КП обрав патріархом Київським і всієї Руси-України митрополита Філарета (Денисенка). 9 листопада – Україна стала повноправним членом Ради Європи. 13 грудня – заява МЗС України про ситуацію, що склалася навколо о. Зміїний.

	29 грудня – стала до ладу перша черга метрополітену в Дніпропетровську.
1996	20 березня – у ВРУ було представлено проект Основного Закону. 28 травня – Указом Президента України було призначено Прем'єр-міністром України П.Лазаренка (до липня 1997 р.) 1 червня – завершилося виведення з території України стратегічних ядерних боєприпасів у Росію для їх подальшої ліквідації. 21 червня – Указ Президента України, яким було продовжено строк видачі громадянам приватизаційних майнових сертифікатів. 28 червня – ВРУ прийняла Конституцію України. 2 вересня – запровадження нової грошової одиниці України – гривні. 2-4 вересня – перебування у Києві з офіційним візитом Федерального канцлера ФРН Г.Коля. 27 вересня – міністр закордонних справ Г.Удовиченко підписав Договір про заборону ядерної зброї. 16 жовтня – ВРУ ухвалила Закон України «Про Конституційний суд України». 14 листопада – ВРУ прийняла Закон «Про запровадження мажоритарно-пропорційної (змішаної) системи виборів народних депутатів».
1997	3 січня – розпочав свою роботу Конституційний суд України. 23 січня – відбувся робочий візит Президента України в Республіку Польщу. 21 травня – ВРУ ухвалила Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». 30-31 травня – перший державний візит в Україну Президента РФ Б.Єльцина. Підписано Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією та Декларацію про стан і перспективи розвитку україно-російського співробітництва і угоду про ракетно-космічній співпраці. 2 червня – візит Президента України Л.Кучми в Румунію. Підписано договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною і Румунією. 9 липня – у Мадриді на саміті 16 керівників держав-членів НАТО було підписано Хартію про особливе партнерство між Україною і НАТО. 16 липня – призначення Валерія Пустовойтенка прем'єр-міністром України. 15 серпня – Указом Президента України засновано орден княгині Ольги. 16 вересня – 52-га сесія Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку обрала своїм головою міністра закордонних справ України Г.Удовиченка. 24 вересня – ВРУ ухвалила Закон України «Про вибори народних депутатів України». 19 листопада – на борту американського космічного корабля «Коламбія» вирушив громадянин України Леонід Каденюк – перший космонавт незалежної України.
1998	1 березня – набула чинності Угода про партнерство і співробітництво між Україною та Європейським Союзом. 29 березня – чергові вибори до ВРУ. 30 травня – відкрито й освячено відбудовану дзвіницю Михайлівського Золотоверхого собору у Києві. 7 липня – головою ВРУ обрано О.Ткаченка. 23 серпня – Президент України підписав Указ «Про встановлення відзнаки Президента України «Герой України». 6 жовтня – ВРУ ухвалила Закон України «Про оренду землі». 4 листопада – стався катастрофічний паводок у Закарпатській області з людськими жертвами. 26 листопада – Указ Президента України «Про встановлення дня пам'яті жертв голодомору». Відзначають щорічно в четверту суботу листопада. 23 грудня – ВРУ ухвалила Закон України «Про затвердження конституції Автономної Республіки Крим»
1999	19 січня – Президент України видав Указ «Про продаж земельних ділянок несільськогосподарського призначення». 21 січня – Указом Президента України встановлено День Соборності України, який відзначається щорічно 22 січня.

	25 березня – в автокатастрофі загинув відомий політичний діяч, народний депутат, голова Народного Руху України В.Чорновіл. 1 квітня – Москва. Обмін ратифікаційними грамотами між президентами Росії і України. «Великий договір», за яким Росія визнавала існування України в її державних кордонах, набув чинності. 23 квітня – ВРУ ухвалила Закон України «Про участь України в міжнародних миротворчих операціях». 13 травня – ухвалення ВРУ Закону України «Про загальну середню освіту». 31 жовтня – відбулися вибори Президента України. За результатами голосування в другий тур вийшли Л.Кучма і П.Симоненко. 14 листопада – у другому турі виборів Президента України переобрано Л.Кучму. 29 листопада – Президент України своїм Указом установив офіційні символи Глави держави: Прапор (штандарт) Президента України, Знак Президента України, Гербова Печатка Президента України, Булава Президента України. 30 листопада – інавгурація Президента України Л.Кучми. 22 грудня – ВРУ дала згоду на призначення прем'єр-міністром України В.Ющенка.
2000	21 січня – більшість депутатів ВРУ у приміщенні «Українського дому» 242 голосами прийняла рішення про звільнення з посади Голови ВРУ О.Ткаченка та його першого заступника А.Мартинюка. 1 лютого – «оксамитова революція». У приміщенні «Українського дому» розпочала роботу п'ята сесія ВРУ, яка обрала Головою І.Плюща. 4 лютого – Президент України видав Указ «Про заходи щодо розвитку та регулювання ринку земель населених пунктів, інших земель несільськогосподарського призначення». 22 лютого – ВРУ скасувала норму про смертну кару. 2 березня – ВРУ ухвалила Закон України 2Про порядок направлення підрозділів Збройних сил України до інших держав». 16 квітня – відбувся Всеукраїнський референдум. 20 квітня – ракета влучила в житловий будинок в місті Бровари. 5 червня – візит президента США Б.Клінтона в Україну. 20 червня – українські миротворчі контингенти направлені в Демократичну Республіку Конго і в Ліван. 24 липня – Президент України своїм Указом проголосив 24 липня Днем національного прапора. Цього дня 1990 р. на щоглі перед будівлею Київської ради на Хрещатику було піднято національний синьо-жовтий прапор. 15 вересня-1 жовтня – спортсмени України на XXVII літніх Олімпійських іграх в Сіднеї (Австралія) вибороли 3 золоті, 10 срібних і 10 бронзових нагород. 16-17 вересня – загадкове зникнення журналіста «Української правди» Г.Гонгадзе 16 листопада – Постанова Кабінету Міністрів України «Про перехід загально-освітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання». 28 листопада – початок «касетного скандалу». 29 листопада - Постанова Кабінету Міністрів про остаточне зупинення Чорнобильської АЕС. 8 грудня – Президент України видав укази про участь України в миротворчих операціях ООН у Сьєрра-Ліоне, Ефіопії та Еритреї. 14 грудня – у Львові помер предстоятель УГКЦ, кардинал Мирослав Іван Любачівський. Грудень – Указ Президента України «Про реорганізацію колгоспів на засадах приватної власності». 15 грудня – остаточне закриття ЧАЕС. 22 грудня – Україна в грудні 2000 р. була непостійним членом Ради Безпеки ООН.

2001	5 січня – Генпрокуратура порушила проти Ю.Тимошенко кримінальну справу. 19 січня – президент підписав Указ про звільнення Ю.Тимошенко. Згодом вона була ув'язнена в Лук'янівському СІЗО. Березень-квітень – розгортання політичної кризи в Україні: загострення політичної ситуації (акції «Україна без Кучми») 9 березня – кульмінація протистояння влади і опозиції. 26 квітня – ВРУ ухвалила резолюцію про недовіру Кабінету на чолі з В.Ющенком. 28 квітня – ВРУ прийняла Закон України «Про політичні партії в Україні». 29 травня – ВРУ дала згоду на призначення головою уряду А.Кінаха. 23-27 червня – державний візит до України Глави Римо-католицької церкви, Папи Римського Іоанна-Павла II. 18 жовтня – прийнято новий Закон України «Про вибори народних депутатів», за яким зберігалась змішана система виборів. Грудень – II з'їзд учителів. Прийняття «Концепції освіти». 5-14 грудня – Всеукраїнський перепис населення.
2002	31 березня – вибори до Верховної Ради та до місцевих рад. 28 травня – Головою ВРУ став лідер «Єдиної України» В.Литвин. Липень – відбувся саміт «Україна – ЄС», на якому Україні було надано статус держави з ринковою економікою та асоційованого членства в ЄС. 27 липня – падіння літака під час демонстраційного польоту у Скнилові під Львовом. 16 вересня – об'єднана опозиція (СПУ, БЮТ, КПУ та «Наша Україна») організувала всеукраїнську акцію протесту «Повстань, Україно!». 21 листопада – перший коаліційний уряд очолив В.Янукович.
2003	Лютий – керівники України, Росії, Білорусі і Казахстану уклали угоду про створення Єдиного економічного простору (ЄЕП). 11 серпня – український контингент був введений в Ірак для виконання миротворчої місії. Жовтень – новий виток напруження в російсько-українських відносинах через острів Тузла в Чорному морі.
2004	25 березня – ВРУ прийняла новий Закон України «Про вибори Президента України». 18 квітня – «репетиція президентських виборів» на виборах міського голови Мукачево. 16 травня – українська співачка Руслана Лижичко перемогла на пісенному конкурсі «Євробачення». Липень – українські спортсмени завоювали 23 нагороди на XXVIII літніх Олімпійських іграх в Афінах. 1 серпня – сумські студенти, учасники Студентського Руху спротиву об'єднанню вузів у Сумах вирушили походом на Київ. 23 жовтня – відкрито автобан «Київ-Одеса». 31 жовтня – у першому турі президентських виборів найбільше голосів набрали В.Ющенко та В.Янукович. 21 листопада – відбувся другий тур виборів Президента України. Найбільше голосів набрав В.Янукович. 22 листопада-8 грудня – «Помаранчева революція». 27 листопада – ВРУ прийняла постанову «Про політичну кризу в державі, що виникла у зв'язку з виборами Президента України», що фактично анулювала рішення ЦВК. 28 листопада – у Северодонецьку Луганської області зібрались на з'їзд представники рад для проголошення Південно-Східної республіки до якої увійшли 6 регіони, що проголосували за В.Януковича. 3 грудня – Судова палата у цивільних справах Верховного Суду ухвалила рішення про визнання недійсними результатів другого туру президентських виборів 21 листопада і проведення повторного голосування 26 грудня.

	4 грудня – ЦВК України призначила повторне голосування на виборах президента на 26 грудня 2004 р. 8 грудня – ВРУ внесла зміни і доповнення до Конституції України, які передбачали зміну і перерозподіл повноважень вищих органів влади. 26 грудня – у результаті переголосування у другому турі виборів Президента Було обрано В.Ющенка.
2005	23 січня – інавгурація четвертого Президента України В.Ющенка на Майдані Незалежності. 4 лютого – обрання прем'єр-міністром Ю.Тимошенко. 4 березня – в результаті вогнепального поранення загинув колишній міністр внутрішніх справ Ю.Кравченко. 17 березня – скорочено термін військової служби до 1 року, на флоті – до 18 місяців, а для випускників вишів – до 9 місяців. 22 березня – ухвалення рішення про виведення українських солдатів з Іраку. 4-7 квітня – державний візит Президента В.Ющенка до США. 21 квітня – постанова Кабінету Міністрів про збільшення з 1 квітня 2005 р. допомоги після народження дитини в 11,7 раза – до 8 500 гривень. Літо-осінь – країною прокотилось кілька криз – «м'ясна», «бензинова» і «цукрова». 8 вересня – Президент відправив у відставку уряд Ю.Тимошенко; звільнив з посади секретаря РНБО П.Порошенка. 22 вересня – Президент України В.Ющенко та лідер Партії регіонів В.Янукович підписали Меморандум про взаєморозуміння між владою і опозицією. 22 вересня – Ю.Єханурова обрано на посаду прем'єр-міністра. Грудень 2005-січень 2006 – «газова війна» з Росією, підвищення ціни на природний газ.
2006	Січень – загострення суперечностей між Україною та Росією. Газовий конфлікт, розмежування власності маяків на узбережжі Чорного моря. 10 січня – ВРУ відправила у відставку уряд Ю.Єханурова. 20 січня – Росія заборонила ввезення м'яса і м'ясних напівфабрикатів та молокопродуктів з України. 22 січня – аварії тепломереж в Алчевську та Олександрії. Без тепла залишилися близько 200 тисяч людей. 16 лютого – українська біатлоністка Л.Єфремова виборола бронзову медаль на XX зимовій Олімпіаді в Туріні. 17 лютого – сенат США прийняв рішення про надання Україні статусу країни з ринковою економікою. 20 лютого – українські фігуристи О.Грушина і Р.Гончаров виграли бронзову медаль на Олімпіаді в Туріні. 26 березня – вибори народних депутатів вперше відбулися на пропорційній основі. Партія регіонів набрала найбільше голосів (32,12 %). 1 червня – молодіжна збірна України з футболу вийшла до фіналу чемпіонату Європи U-21 у Португалії. 22 червня – Р.Безсмертний, Ю.Тимошенко та О.Мороз підписали угоду про створення коаліції демократичних сил у складі «Нашої України», БЮТ та СПУ. Партія регіонів оголосила про перехід в опозицію. 23 червня – лідери коаліційних фракцій подали Президенту кандидатуру Ю.Тимошенко для внесення її на посаду Прем'єр-міністра. 6 липня – представники Партії регіонів, СПУ та КПУ 238 голосами обрали Головою ВРУ О.Мороза. Липень – національна збірна України з футболу вперше виступила на чемпіонаті світу та дійшла до чвертьфіналу. 4 серпня – В.Януковича вдруге було обрано Прем'єр-міністром України. 18 серпня – у Києві почався четвертий Всесвітній форум українців.

	19 серпня – сталася пожежа на складах боєприпасів біля села Новобогданівка Запорізької обл.. 22 серпня – поблизу Донецька розбився пасажирський літак ТУ-154.
2007	17 січня – загинув український політик, народний депутат Є.Кушнар'юв. 2 квітня – Президент В.Ющенко підписав Указ про дострокове припинення повноважень Верховної Ради і призначив позачергові парламентські вибори на 27 травня 2007 р. 18 квітня – право провести чемпіонат Європи з футболу 2012 року вибороли Україна і Польща. 26 квітня – Президент В.Ющенко вдруге підписує Указ «Про дострокове припинення повноважень ВРУ та призначення виборів». 12 травня – українець А.Данилко посів друге місце на пісенному конкурсі «Євробачення». 30 вересня – дострокові вибори до ВРУ. 13 жовтня – вибух газу в житловому будинку Дніпропетровська. Загибло 23 людини, 20 осіб госпіталізовано. 18 листопада – стався вибух метану на шахті ім. Засядька в Донецьку. Загинули 101 шахтар та 5 рятувальників, десятки людей травмовано. 4 грудня – Головою ВРУ обрано А.Яценюка. 18 грудня – главою уряду було обрано Ю.Тимошенко
2008	25 січня – сестри Бондаренки виграли парний розряд на змаганнях Великого Шолому. 15 лютого – в Женеві Президент України В.Ющенко і Генеральний директор СОТ П.Ламі підписали протокол про вступ України до СОТ. 15 березня – Київський апеляційний суд присудив трьом виконавцям вбивства Г.Гонгадзе по 12-13 років ув'язнення. 2-4 квітня – саміт країн-членів НАТО у Бухаресті. Україні та Грузії було відмовлено у приєднанні до Плану дій, щодо членства в НАТО (ПДЧ). 25 травня – позачергові вибори міського голови та депутатів до міської ради м. Києва, міським головою переобрано Л.Черновецького. 25 травня – на музичному конкурсі «Євробачення» українська співачка Ані Лорак посіла 2 місце. 23-26 липня – потужні грозові зливи спричинили велику повінь на Західній Україні. 8-24 серпня – українська команда завоювала на XXIX Олімпійських іграх 27 медалей. 28 серпня – вибухи на військових складах поблизу станції Лозова в Харківській обл. 6-17 вересня – на параолімпійських іграх збірна України посіла четверте місце. 23 жовтня – Європарламент визнав голодомор злочином проти людяності і висловив співчуття українському народу. 31 жовтня – ВРУ прийняла антикризовий законопроект президента, який мав забезпечити можливість отримати позику МВФ. 4 листопада – Кабінет Міністрів України затвердив план підтримки банківської системи і порядок рекапіталізації банків. 5 листопада – МВФ ухвалив рішення про надання Україні кредиту на суму 16,4 мільярда доларів строком на 2 роки. 12 листопада – Арсеній Яценюк звільнений з посади Голови Верховної Ради. 9 грудня – В.Литвина обрано Головою Верховної Ради
2009	Січень – двотижнева газова війна України з Росією. 12 лютого – звільнено моряків українського сухогрузу «Фаїна», що чотири місяці перебували у полоні у сомалійських піратів. 22 березня – Віталій Кличко захистив звання чемпіона світу. 7 травня – у Дніпропетровську сталася пожежа в залі ігрових автоматів, в якій загинуло 9 осіб. 20 травня – футболісти Донецького «Шахтаря» здобули Кубок УЕФА.

	2 червня – український літак АН-148 здійснив перший регулярний рейс за маршрутом Київ-Харків-Київ. 5 червня – ВРУ відправила у відставку міністра оборони Ю.Єханурова. 2 серпня – юнацька збірна України з футболу перемогла на Чемпіонаті Європи серед гравців, віком до 19 років. 29 серпня – у Донецьку відбулось відкриття сучасного стадіону Донбас-Арена. 17 вересня – учені з Харківського фізико-технічного інституту представили перші в історії науки знімки атома. 9 жовтня – ВРУ затвердила П.Порошенка міністром закордонних справ. 25 жовтня-листопад – Кабінет Міністрів запровадив карантин у 9 областях країни через поширення грипу й десятки смертельних випадків.
2010	17 січня – у першому турі виборів Президента України найбільше голосів набрали В.Янукович і Ю.Тимошенко. 7 лютого – перемога на президентських виборах В.Януковича. 12 лютого – Законом України місто Калуш та ряд сіл Калуського району Івано-Франківської області оголошені зоною надзвичайної екологічної ситуації. 25 лютого – інавгурація новообраного Президента України В.Януковича. 2 березня – Голова ВРУ В.Литвин оголосив про припинення діяльності коаліції. 3 березня – ВРУ відправила Кабінет Міністрів Ю.Тимошенко у відставку. 21 квітня – у Харкові Президенти України В.Янукович та Росії Д.Медведев підписали угоду про базування Чорноморського флоту Росії в Севастополі до 2042 р. 17-18 травня – державний візит Президента Росії Д.Медведева до Києва. Підписання угоди про демаркацію сухопутних кордонів.
2011	9 лютого – предстоятель УГКЦ кардинал Л.Гузар йде у відставку 22 березня – проти экс-президента Л.Кучми порушено кримінальну справу за звинуваченням у причетності до вбивства Г.Гонгадзе 23 березня – Святослав Шевчук стає главою УГКЦ 5 серпня – заарештована Ю.Тимошенко 11 жовтня – Печерський суд засудив Ю.Тимошенко до семи років ув'язнення 29 жовтня – відкриття стадіону «Арена Львів»
2012	30 березня – Україна і ЄС парафували угоду про асоціацію. 5 квітня – экс-міністра Мінприроди Г.Філіпчука, який працював в уряді Ю.Тимошенко, засуджено до 3 років позбавлення волі за перевищення влади. Президент В.Янукович підписав Закон «Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112» 24 травня – Європейський Парламент ухвалив резолюцію щодо України. Червень-липень – Євро-2012 в Україні та Польщі. 17 серпня – экс-міністра внутрішніх справ Ю.Луценка до 2 років в'язниці. 28 жовтня – відбулися вибори до Верховної Ради України. 3 грудня – уряд Миколи Азарова відправлений у відставку
2013	29 січня – колишній начальник управління кримінального розшуку МВС Олексій Пукач за вбивство Георгія Гонгадзе засуджений до довічного ув'язнення. 24 листопада – у Києві відбувся сотисячний Євромайдан проти рішення уряду зупинити інтеграцію з ЄС. -Ніч на 30 листопада – силовий розгін Євромайдану в Києві. 8 грудня – Києвом пройшов Марш мільйонів. – друге народне віче Євромайдану; на Бессарабці знесли пам'ятник Леніну.
2014	16 січня – регіонали і комуністи прийняли «диктаторські закони» 28 січня - президент України Віктор Янукович відправив у відставку <u>уряд Миколи Азарова</u>. 21 лютого – підписана «Угода про врегулювання кризи в Україні» 20 лютого – масовий розстріл протестувальників на вулиці Інститутській в Києві

	22 лютого – ВРУ призначила дострокові президентські вибори на 25 травня 2014 р. 27 лютого – російський спецназ захопив урядові будівлі у Криму 16 березня – в умовах російської окупації відбувся «лже-референдум» про статус Криму 21 березня – Україна та ЄС підписали політичну частину Угоди про асоціацію. 12 квітня – російські терористи зайняли Краматорськ та Слов'янськ. 13 квітня – в Україні оголошена АТО. 2 травня – сутичка в Одесі, де загинуло 48 осіб 25 травня – на дострокових президентських виборах у першому турі переміг Петро Порошенко 27 червня – Україна та ЄС підписали Угоду про асоціації. 5 липня – звільнено Слов'янськ від російських терористів 17 липня – російські терористи збили пасажирський літак. Загинуло 298 осіб. 5 вересня – підписано «Мінські угоди» 26 жовтня – позачергові парламентські вибори в Україні.
2015	27 січня – ВРУ визнала Росію країною-агресором, а самопроголошені «ЛНР» і «ДНР» терористичними організаціями 9 квітня – ВРУ ухвалила пакет законів про декомунізацію 16 вересня – Україна запровадила масштабні санкції проти Росії 25 жовтня – відбулися вибори до місцевих рад
2016	1 січня – набула чинності Угода про вільну торгівлю між Україною та ЄС 14 квітня - ВРУ відправила у відставку А.Яценюка і затвердила новий кабмін на чолі з В.Гройсманом 2 червня - ВРУ ухвалила нову редакцію закону про судоустрій 7 липня – з офіційним візитом до Києва прибув державний секретар США Джон Керрі 9 листопада – Президент звільнив М.Саакашвілі з посади губернатора Одеської області
2017	-Лютий – Україна головує в Раді Безпеки ООН 6 квітня – Європарламент проголосував за безвізовий режим для України 16 травня – введено нові санкції України проти Росії 1 вересня – офіційно набула чинності угода про асоціацію між Україною та ЄС 5 вересня - ВРУ ухвалила «Закон про освіту» 16 грудня – повинь на Закарпатті
2018	1 березня – газові конфлікти між Росією та Україною 10 березня – НАТО визнало за Україною статус країни-аспіранта на шляху до приєднання до альянсу 30 квітня – на Донбасі замість АТО розпочалася ООС 15 травня – в анексовано Криму відкрито міст через Керченську протоку 19 травня – Україна вийшла із СНД 4 червня – російський суд засудив українського журналіста Романа Суценка до 12 років ув'язнення 7 червня – ВРУ ухвалила закон про Вищий антикорупційний суд. 9 липня – саміт Україна – ЄС у Брюсселі 1 вересня – стартувала реформа освіти – НУШ 4 жовтня – ВРУ затвердила вітання «Слава Україні!» в армії та поліції 25 листопада – протести євробляхарів 22 грудня – ветеранів УПА, Поліської Січі та ОУН законодавчо визнано учасниками бойових дій
2019	6 січня – Патріарх Варфоломій вручив Томос про автокефалію ПЦУ митрополитові Епіфанію 16 січня – день пам'яті «кіборгів» - захисників Донецького аеропорту 31 березня – перший тур виборів Президента України 1 квітня – утратив чинність Договір про дружбу між Україною та РФ 30 квітня – другий тур президентських виборів. Переміг В. Зеленський. 21 липня – в Україні відбулися парламентські вибори

	9 грудня – відбулася зустріч у нормандському форматі України, Росії, Франції та Німеччини у Парижі
2020	8 січня – в Ірані розбився літак авіакомпанії МАУ, загинуло 176 людей 20 лютого – події в Нових Санжарах проти прибулих із Китаю 3 березня – зафіксовано перший випадок інфікування коронавірусом в Україні 4 березня – формування уряду Дениса Шмигала 19 серпня – помер Борис Патон 14 вересня – Президент затвердив Стратегію національної безпеки України 25 жовтня – місцеві вибори в Україні
2021	21 січня – у Харкові в пансіонаті сталася пожежа, в якій загинуло 15 осіб 23 лютого – в Україні зареєстровано дві вакцини проти коронавірусу 28 червня – у Чорному морі стартували військові навчання Сі Бриз. 13 липня – подав у відставку міністр внутрішніх справ А.Аваков 21 серпня – до Києва прибув Вселенський патріарх Варфоломій 23 серпня – у Києві за участі представників 46 країн світу вперше відбувся міжнародний саміт «Кримська платформа» 1 вересня – у Білому домі відбулася зустріч Джо Байдена та В.Зеленського 12 жовтня – Україна та ЄС підписали Договір з відкритого неба
2022	24 лютого – почалося російське вторгнення в Україну - ВРУ ввела військовий стан на всій території України 23 червня – Європейська Рада схвалила надання Україні та Молдові статусу кандидатів на членство в ЄС 22 липня – у Стамбулі Україна, Туреччина та ООН підписали угоду про експорт українського зерна та розблокування наших морських портів 18 березня-20 травня – бої за «Азовсталь» 24 березня – перший обмін полоненими 15 травня – перемога України на Євробаченні 8 жовтня – перший удар ЗСУ по Керченському мосту 21 грудня – візит В.Зеленського до США
2023	17 березня – Міжнародний кримінальний суд видав міжнародний ордер на арешт в.п.утіна та дитячого омбудсмена Марії Львової-Белової 3 травня – удар дроном по Кремлю 25 травня – в.путін і О.Лукашенко підписали договір про зберігання на території Білорусі російської ядерної зброї 6 червня – підбив Каховської ГЕС 23 червня – бунт Пригожина 8 вересня – коронація Чарльза III